

PANEVĖŽIO MIESTO SAVIVALDYBĖS VIEŠOJI BIBLIOTEKA
2017 METŲ ĮSTAIGOS VADOVO VEIKLOS ATASKAITA

1. ĮSTAIGOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

Misija

Panevėžio miesto savivaldybės viešosios bibliotekos (toliau – bibliotekos) misija yra teikti visuomenės nariams nemokamą prieigą prie mokslo ir meno kūrybinių įvairovės bei naujų informacinių technologijų, lavinti bendruomenę, atveriant jos nariams žinių, informacijos ir kultūros pasaulį, būti patraukli, patogi vieta darbui, saviraiškai ir poilsiui bei visą gyvenimą tobulėti skatinanti bendruomeniška įstaiga.

Tikslai	Uždaviniai
Didinti bibliotekų įvaizdžio patrauklumą visuomenei ir socialiniams partneriams.	<ul style="list-style-type: none"> Atskleisti bibliotekų tinklo privalumus, tenkinant vartotojų poreikius. Atskleisti bibliotekų teikiamų paslaugų plėtros ir naudos visuomenei potencialą.
Sukurti bibliotekoje palankias sąlygas gyventojų mokymuisi visą gyvenimą.	<ul style="list-style-type: none"> Bibliotekų išteklius ir teikiamas paslaugas integruoti į formalius švietimo procesus bei priemones. Dalyvauti vaikų neformaliojo švietimo procesuose, sudaryti bibliotekoje palankias sąlygas individualiems gebėjimams atskleisti bei realizuoti specialiuosius poreikius. Sukurti bibliotekose lanksčias sąlygas gyventojams gauti informaciją, gilinti žinias ir mokytis.
Formuoti teigiamą požiūrį į skaitymą, bei gerinti kultūrinį gyventojų raštingumą, pasinaudojant naujosiomis technologijomis.	<ul style="list-style-type: none"> Ugdyti vaikų ir jaunimo norą skaityti, domėtis literatūra bei kokybiškai leisti laisvalaikį skaitymą skatinančioje aplinkoje. Sudaryti gyventojams prieigą prie kokybiškų, aktualių, meninę, kultūrinę ir mokslinę vertę turinčių informacijos išteklių bei skatinti suaugusius jais naudotis. Plėsti kultūros, švietimo, meno ir kitose srityse dirbančių valstybinių ir nevyriausybinų organizacijų socialinę partnerystę, įgyvendinant skaitymo skatinimo iniciatyvas ir formuojant teigiamą požiūrį į skaitymą.
Kurti ir plėtoti naujas elektronines bibliotekų paslaugas, užtikrinti viešą prieigą prie bendruomenės poreikius atitinkančio skaitmeninio turinio ir tobulinti gyventojų įgūdžius juo naudotis.	<ul style="list-style-type: none"> Plėsti elektronines bibliotekų paslaugas, užtikrinant bibliotekų teikiamų paslaugų gyventojams prieinamumą skaitmeninėje erdvėje. atnaujinti ir sukurti vartotojų poreikius atitinkančią viešąją interneto ir informacijos prieigos infrastruktūrą bibliotekose. Ugdyti bibliotekininkų, kaip naujų elektroninių paslaugų ir produktų skleidėjų gyventojams, kompetencijas. Didinti gyventojų nuolatinio skaitmeninių įgūdžių tobulinimo galimybes bibliotekose.

<p>Mažinti gyventojų socialinę ir skaitmeninę atskirtį, didinant bibliotekos paslaugų prieinamumą.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Per bibliotekų informacinę ir edukacinę veiklą skatinti socialiai pažeidžiamų gyventojų grupių socialinę integraciją. • Sukurti pozityvią ir bendruomeniškumą skatinančią aplinką bibliotekose, pritaikyti ją įvairiems vartotojų kultūriniais ir informaciniais poreikiams.
--	---

2. ĮSTAIGOS ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA

Miesto savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklo struktūra

Savivaldybės viešųjų bibliotekų tinklą sudaro Viešoji biblioteka ir 6 filialai.

Viešoji biblioteka turi 5 funkcinius skyrius: Dokumentų komplektavimo ir katalogavimo, Abonemento, Informacijos, Vaikų literatūros bei Metodikos.

Viešosios bibliotekos filialai yra 6: dvi vaikų bibliotekos – „Žiburėlis“ ir „Šaltinėlis“, Parko biblioteka, aptarnaujanti suaugusius, Šiaurinė, Smėlynės ir „Židinio“ bibliotekos aptarnauja ir suaugusius, ir vaikus.

Visos bibliotekos, išskyrus „Žiburėlį“ ir Šiaurinę, dirbo su viena poilsio diena. Visų bibliotekų prieiga yra pritaikyta neįgaliesiems.

Personalas

Bibliotekos administraciją sudaro 4 darbuotojai: direktorius, direktoriaus pavaduotoja (su aukštuoju universitetiniu išsilavinimu), direktoriaus pavaduotoja ūkiui (su aukštuoju neuniversitetiniu išsilavinimu), vyr. buhalterė (su aukštuoju neuniversitetiniu išsilavinimu).

2017 m. tinklo bibliotekose dirbo 60 darbuotojų (59 etatai), 42 iš jų – profesionalūs bibliotekininkai (41,75 etato). Pagal išsimokslinimą 31 (73,8 proc.) – su aukštuoju universitetiniu, 5 (11,9 proc.) – su aukštuoju neuniversitetiniu ir 6 (14,3 proc.) – su aukštesniojo išsilavinimu.

Viešojoje bibliotekoje dirba 20 profesionalių bibliotekininkų: 16 (80,0 proc.) – su aukštuoju universitetiniu, 2 (10 proc.) su aukštuoju neuniversitetiniu, 2 (10,0 proc.) – su aukštesniojo išsilavinimu.

Filialuose dirba 22 profesionalūs bibliotekininkai: 16 (72,7 proc.) – su aukštuoju universitetiniu, 2 (9,1 proc.) su aukštuoju neuniversitetiniu, 4 (18,2 proc.) – su aukštesniojo išsilavinimu.

Iš 18 techninio ir aptarnaujančio personalo darbuotojų 6 yra kvalifikuoti specialistai. 4 iš jų – su aukštuoju išsilavinimu, 2 – su aukštesniojo. 2017 m. aptarnaujančio personalo darbuotojų buvo 12.

Darbuotojų kaita, palyginus su ankstesniais metais, nebuvo labai ženkli, didesni pokyčiai vyko bibliotekos viduje. Laimėjusi konkursą, laisvas bibliotekos direktoriaus pareigas užėmė buvusi Smėlynės bibliotekos vedėja Loreta Breskienė, konkursą į Smėlynės bibliotekos vedėjos pareigas laimėjo buvusi bibliotekos „Židiny“ vyresn. bibliotekininkė Lolita Pranienė. Į jos vietą priimta nauja darbuotoja su aukštuoju universitetiniu išsilavinimu. 2 darbuotojos yra vaiko priežiūros atostogose.

Ataskaitinių metų pabaigoje pagal LR DK 55 str. 1 d. buvo atleistas vairuotojas.

Kvalifikacijos kėlimas

2017 m. bibliotekos darbuotojai dalyvavo 37 seminaruose bei mokymuose. Ataskaitiniais metais kvalifikaciją kėlė 33 bibliotekininkai bei administracijos darbuotojai. 2016 metais kvalifikaciją tobulino 35 darbuotojai, jiems buvo skirta 33 kvalifikacijos kėlimo renginiai.

Eil. Nr.	Seminaro, mokymų pavadinimas	Trukmė val.	Seminare dalyvavusių darbuotojų skaičius			
			Iš viso	Iš jų		
				kūrybinių darbuotojų	administracijos darbuotojų	techninių darbuotojų
1.	„Viešųjų pirkimų vykdymo pokyčiai 2017 metais – kaip jiems pasiruošti?“	6 val.	1	0	1	0
2.	„Darbo santykių pokyčiai viešajame sektoriuje po 2017 m. liepos 1 d.“	6 val.	2	0	2	0
3.	„Naujojo Darbo kodekso taikymo ypatumai ir praktika“	6 val.	3	0	3	0
4.	Naujasis viešųjų pirkimų įstatymas	8 val.	3	0	3	0
5.	Mokymai „Vadovų ir darbuotojų ugdymas“ (Druskininkai)	13 val.	1	0	1	0
6.	VSAFAS ir kitų teisės aktų pasikeitimas per 2017 m.	8 val.	1	0	1	0
7.	„Vadovų ir darbuotojų ugdymas“	8 val.	1	1	0	0
8.	„Pokyčių valdymas“	8 val.	1	1	0	0
9.	Efektyvaus pasisakymo (prezentavimo) dėsniai	1,5 val.	1	1	0	0
10.	Specializuotos paslaugos socialiai pažeidžiamų grupių vartotojams bibliotekoje	6 val.	3	3	0	0
11.	„Protinga reklama: reklamos kampanijos nustatymai“ (Nuotoliniai mokymai)	1,5 val.	2	2	0	0
12.	„Protinga reklama: reklamos priemonių gamyba“ (Nuotoliniai mokymai)	1,5 val.	2	2	0	0
13.	„Reklamos kanalų ir priemonių pasirinkimas“ (Nuotoliniai mokymai)	3 val.	1	1	0	0
14.	„Klientų aptarnavimo standartas“ (Nuotoliniai mokymai)	1 val.	1	1	0	0

	mokymai)					
15.	„Inovacijų plėtra“ (Nuotoliniai mokymai)	1,5 val.	1	1	0	0
16.	Konferencija „Neatskleistos bibliotekininkų galios. Kur jų ieškoti?“	8 val.	5	3	2	0
17.	"Psichologinės žinios bibliotekų specialistams- edukatoriams"	14 val.	6	6	0	0
18.	„Edukacija bibliotekoje: galimybės ir iššūkiai“	14 val.	5	5	0	0
19.	„Veiklų bendrakultūra ir viešieji ryšiai“ (PŠC)	16 val.	6	6	0	0
20.	„Atviras muziejus: darbas su specialiųjų poreikių turinčiais žmonėmis“	8 val.	1	1	0	0
21.	Išvažiuojamasis profesinės patirties dalijimosi kvalifikacinis renginys Italijoje „Šiandienos bibliotekininkas- intelektualus švietėjas, stiprus kultūros srities profesionalas“	32 val.	2	2	0	0
22.	„QR kodų kūrimas“ (Šiaulių apskrities VB „Mobili laboratorija“)	1 val.	6	6	0	0
23.	Elektroninės teismų paslaugos	1 val.	6	6	0	0
24.	Konferencija „Iškilios Panevėžio krašto moterys“	4 val.	16	14	2	0
25.	Inovatyvių sprendimų paroda „Išmani Lietuva“ (Vilnius)	4 val.	6	4	2	0
26.	Suskaitmeninto ir skaitmeninio kultūros paveldo turinio naudojimo teisių priskyrimo bei ženklavimo metodikos ir rekomendacijų pristatymo seminaras.	5 val.	1	1	0	0
27.	Vaikų ir paauglių literatūra Lietuvoje 2017 m. Iš ciklo „Pokalbiai apie vaikų literatūrą“	6 val.	3	3	0	0
28.	„Įdomios pedagogo	6 val.	1	1	0	0

	veiklos, metodai - tiktas į vaikų knygų pasaulį“.					
29.	Reikšmingų pokalbių menas bendruomenei telkti	16 val.	5	5	0	0
30.	„Bibliotekų paslaugos socialinės atskirties grupėms“.	6 val.	4	4	0	0
31.	ETNO kultūros lobynas	6 val.	5	5	0	0
32.	Edukacinių programų kūrimo praktiniai seminarai	14 val.	1	1	0	0
33.	Seminaras „Specializuotos paslaugos socialiai pažeidžiamų grupių vartotojams bibliotekoje“	6 val.	3	3	0	0
34.	Biblioterapija. Knyga gali prakalbinti ir gydyti 3“	6 val.	3	3	0	0
35.	Nuotoliniai mokymai „Motyvacija per emocijas ir „gero darbuotojo“ sulaikymo pokalbis“	1 val.	1	1	0	0
36.	Nuotoliniai mokymai „Nepiniginės motyvacijos dėsniai ir veiksniai“	2 val.	1	1	0	0
37.	Nuotoliniai mokymai Nemokamos debesų kompiuterijos paslaugos ir jų taikymo galimybės bibliotekoje“	6 val.	2	2	0	0
IŠ VISO:			113	96	17	0

2017 m. kvalifikaciją kėlusią darbuotojų dalis sudaro 55 proc. nuo bendro įstaigos darbuotojų skaičiaus. (2016 m. kvalifikaciją kėlė taip pat 55 proc. visų darbuotojų).

3. ĮSTAIGOS FINANSAVIMO ŠALTINIAI IR BIUDŽETO STRUKTŪRA

2017 m. iš Savivaldybės biudžeto Kultūros ir meno programai finansuoti biblioteka gavo **631,7 tūkst. Eur**, 2016 m. – 577,2 tūkst. Eur. 2017 m. gauta 54,5 tūkst. Eur daugiau negu 2016 m.

Be to, iš 2016 m. Savivaldybės biudžeto lėšų likučio skirta 42650,51 Eur kreditiniam įsiskolinimui padengti. Taip pat buvo dar papildomai skirta 8,2 tūkst. Eur Darbo apmokejimo įstatymo įgyvendinimui.

Iš valstybės biudžeto (Kultūros ministerijos) knygų įsigijimui gauta 26,9 tūkst. Eur, t.y. 0,2 tūkst. Eur daugiau, negu 2016 m.

Savivaldybės viešoji biblioteka už mokamas paslaugas ir patalpų nuomą planavo uždirbti 3000 Eur. Planą įvykdė 104%. Surinkome 3130,16 Eur už teikiamas paslaugas ir 42 Eur už patalpų nuomą. Negauti iš biudžeto pajamų už teikiamas paslaugas asignavimai per ataskaitinį

laikotarpį – 668,06 Eur. Iš jų virš plano uždirbtos lėšos 172,16 Eur. Visos pajamos gautos iš pagrindinės veiklos.

2016 m. gruodžio 31 d. nepanaudotų pajamų už paslaugas likutis – 323,55 Eur, 2017 m. gruodžio 31 d. – 668,06 Eur.

Iš projektų ir programų gauta **11,3 tūkst.** Eur. 2016 m. gauta **16,8 tūkst.** Eur.

Ataskaitiniais metais iš savivaldybės administracijos 8 projektams gauta 11250 Eur:

- iš visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektui „Sveikata išmintingųjų honoraras“ – 1900 Eur;
- iš Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir tęstinio mokymosi programos projektui „E-žinios kiekvienam 2“ – 2200 Eur
- iš Kultūros ir meno programos lėšų projektui „Literatūros ir meno kaleidoskopas“ – 4000 Eur.
- vaikų vasaros projektui „Spalvota vasaros knyga“ – 690 Eur;
- vaikų vasaros projektui „Vaikai ant vasaros rankų“ – 710 Eur;
- vaikų vasaros projektui „Mes norim, galim, padarysim“ – 350 Eur;
- vaikų vasaros projektui „Prie vasaros vartų“ – 710 Eur;
- vaikų vasaros projektui „Vasara su Bibliomile“ – 690 Eur;

Paramos lėšų gauta – **1860,34** Eur, t.y. 331,98 Eur daugiau negu 2016 m.

Iš jų:

- 2 proc. GPM – 568,34 Eur (2015 m. – 448,36 Eur);
- AB „Linas Agro“ – 1000 Eur.
- UAB „Alma littera“ – 92 Eur.
- AB „Panevėžio keliai“ – 200 Eur.

4. PROJEKTINĖ VEIKLA

Ataskaitiniais metais įvairiems fondams ir institucijoms pateikėme 26 projektus: Kultūros ministerijai pateiktas 1 projektas, Kultūros tarybai – 16, 8 projektai teikti įvairiems Panevėžio miesto savivaldybės administracijos skyriams, dar 1 projektas parengtas Europos Sąjungos teritorinio bendradarbiavimo per sieną programai.

22-jų parengtų projektų įgyvendinimui buvo prašoma 18 2743Eur suma. 8-ių finansuotų projektų įgyvendinimui gautas 11 250 Eur finansavimas (žr. į 1 lentelę).

1 lentelė. 2017-ųjų veiklai parengti projektai

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Fondo ar institucijos pavadinimas	Prašomos lėšos eurai	Gautos lėšos eurai
1.	„Sveikata – išmintingųjų honoraras“	Panevėžio m. savivaldybės Socialinių reikalų skyrius sveikatos poskyris	2800	1900
2.	„Prie vasaros vartų“	Panevėžio m. savivaldybės Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų skyrius	970	710
3.	„Vaikai ant vasaros rankų“	Panevėžio m. savivaldybės Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jau-	1100	710

		nimo reikalų skyrius		
4.	„Vasara su teta Bibliomile“	Panevėžio m. savivaldybės Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų skyrius	750	690
5.	„Spalvota vasaros knyga“	Panevėžio m. savivaldybės Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų skyrius	890	690
6.	„Mes norim, galim, padarysim“	Panevėžio m. savivaldybės Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų skyrius	353	350
7.	„Literatūros ir meno kaleidoskopas“	Panevėžio m. savivaldybės Kultūros ir meno skyrius	7480	4000
8.	„E-žinios kiekvienam 2“	Panevėžio m. savivaldybės Neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų skyrius	4994	2200
9.	„Būk išmanus“	Kultūros taryba	14 672	0
10.	„Gyvoji Edukacija po Aukštaitijos dangumi“	Kultūros taryba	7480	0
11.	„Bendraukime ir tobulėkime kartu“	Kultūros taryba	3520	0
12.	„Knyga – tai ne muilo burbulas“	Kultūros taryba	6514	0
13.	„Mes Lietuvoje, Lietuva – mumyse“	Kultūros taryba	4380	0
14.	„Teatras ir biblioteka“	Kultūros taryba	7450	0
15.	„Etno vaikams“	Kultūros taryba	6960	0
16.	„Ugdome Šiaurės Aukštaitijos regiono kultūros istorijos saugotojus“	Kultūros taryba	8050	0
17.	„Atviros durys kūrybai, pažinimui, edukacijai“	Kultūros taryba	5299	0
18.	„Kūrybinės dirbtuvės: tradicijų pynė“	Kultūros taryba	5219	0
19.	„Keliai į knygų pasaulį – tradicijos ir inovacijos“	Kultūros taryba	6579	0
20.	„Tetos Bibliomilės svetainė“	Kultūros taryba	3950	0
21.	„The Interreg V-A Latvia-Lithuania 2014-2020“	ES teritorinio bendradarbiavimo per sieną programa „Interreg“	73 333	0
22.	„Mes – Šimtmečio vaikai“	Kultūros ministerija	10 000	0
IŠ VISO:			182 743	11 250
Iš jų:				
<i>Iš Savivaldybės administracijos įvairių programų</i>			19 337	11 250
<i>Iš Kultūros tarybos programų</i>			80 073	0
<i>Iš bendruomenių tarybų</i>			-	-
<i>Iš Kultūros ministerijos programų</i>			10 000	-
<i>Iš ES fondų</i>			73 333	-

Panevėžio miesto savivaldybė finansavo 7-is tęstinius bibliotekos projektus ir 1-ą pirmąkart teiktą projektą, skirdama jiems 11 250Eur.

2017 m. pabaigoje Kultūros tarybai parengti dar 4 projektai (žr. 2 lentelę), deja, nefinansuoti.

2 lentelė. 2017-aisias m. 2018-ųjų m. veiklai parengti projektai

Eil. Nr.	Projekto pavadinimas	Fondo ar institucijos pavadinimas	Prašomos lėšos eurais	Gautos lėšos eurais
1.	„Šimtmečio kaleidoskopas“	Kultūros taryba	9940	0
2.	„Sugalvok, sudėliok, spruk“	Kultūros taryba	4060	0
3.	„Būk išmanus“	Kultūros taryba	15 810	0
4.	„Nepaprasta kelionė į knygų pasaulį“	Kultūros taryba	5329	0
IŠ VISO:			35 139	0
Iš jų:				
<i>Iš Savivaldybės administracijos įvairių programų</i>			-	-
<i>Iš Kultūros tarybos programų</i>			35 139	0
<i>Iš bendruomenių tarybų</i>			-	-
<i>Iš Kultūros ministerijos programų</i>			-	-
<i>Iš ES fondų</i>			0	0

5. PARODINĖ VEIKLA

Panevėžio m. savivaldybės viešoji biblioteka neturi atskirų patalpų meno ar literatūros parodoms eksponuoti, jos eksponuojamos bendroje erdvėje, kur skaitytojai renkasi knygas arba skaityklose, todėl parodas nemokamai gali apžiūrėti visi bibliotekose besilankantys lankytojai. Parodos eksponuojamos 8 padaliniuose. Per ataskaitinius metus bibliotekose parengtos ir eksponuotos **226 parodos, 3 iš jų – virtualios**. Vidutiniškai per mėnesį vienas bibliotekos padalinys parengė po 2 parodas. Daugiausia parodų surengta Šiaurinėje bibliotekoje – 44, Smėlynės bibliotekoje – 40.

Bibliotekose rengiamos ne vien meno, bet ir literatūros, dokumentų, rankdarbių ar kolekcinų daiktų parodos. Parodų pagal žanrus neskirstome. Skiriame tik parodas vaikams ir suaugusiems. **Surengtos 144 parodos vaikams, 82 suaugusiems.**

Bibliotekose noriai savo darbus eksponuoja Panevėžio dailės mokyklos, Moksleivių namų būrelių, mikrorajonų mokyklų ar ikimokyklinio ugdymo įstaigų auklėtiniai – jiems tai svarbi vieta parodyti savo kūrybą plačiajai visuomenei.

Daug parodų miesto bibliotekose eksponuoja studijos „Paletė“, VŠĮ „Dailusis ornamentas“ nariai, M. Rimkevičaitės paslaugų ir verslo mokyklos mokiniai, Panevėžio fotografų draugijos nariai, tautodailininkai, profesionalūs menininkai. Šiomet Viešojoje bibliotekoje buvo eksponuojami Dailės galerijos eksponatai.

2017 m. pasirašėme bendradarbiavimo sutartį su Panevėžio dailės galerija, bibliotekos patalpose eksponavusia parodą „Lietuvių šiuolaikinė keramika. Iš Panevėžio tarptautinių keramikos simpoziumų kūrinių kolekcijos“, jie pravedė edukacinį kūrybinį užsiėmimą „Šamotas paklūsta rankoms“.

2017 metai buvo paskelbti tautinio kostiumo metais. Bibliotekose buvo eksponuojama kilnojamoji paroda „Kaip puošėsi lietuviai“. Parodoje buvo eksponuota ne tik literatūra apie lietuvių rengimosi papročius, bet ir autentiškas prezidento A.Smetonos žmonos Sofijos

~~Smetonienės tautinis kostiumas. Smėlynės bibliotekoje eksponuota tautinių žaislų ekspozicija „Tautinė lėlė“.~~

Miesto gimtadieniui buvo parengtos: literatūros parodos „Panevėžio krašto kalbininkai“, „Panevėžio dramos teatro įkūrėjui ir režisieriui – 110“ (J. Miltiniui), meno ir fotografijos parodos: A. Zubienės fotografijų paroda „Arche. Mažasis Panevėžys“, paroda „Panevėžys ir panevėžiečiai“, tautodailininkės Onutės Vertelkienės tapybos darbų paroda „Gėlės miestui“. Viešojoje bibliotekoje eksponuota paroda iš privačios kolekcionieriaus V. Kazlausko kolekcijos „10 senųjų dokumentų, susijusių su Panevėžiu“.

Tradiciskai rengiamos teminės literatūros parodos istorinėms, kalendorinėms datoms paminėti, pristatomos naujos knygos. Visada nemažo susidomėjimo sulaukia pažintinės kelionių literatūros parodos.

Bibliotekoje surengtos **literatūros parodos**, skirtos žymių meno bei literatūros asmenybių jubiliejams paminėti: H. K. Andersenui, A. Lindgren, I. Simonaityčiai, N. Kepenienei, O. Milašiui V. Račickui, aktorių A. Kėlerio bei G. Karkai jubiliejams, J. Miltinio sukakčiai, pedagogui Motiejui Lukšiui.

Išskirtinė metų paroda – Kauno kolegijos Justino Vienožinskio menų fakulteto dekoratyvinės plastikos katedros stiklo studijos II kurso studentų stiklo darbai "Inžinerija Lietuvoje", skirta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo šimtmečiui. Ši paroda buvo eksponuota Viešojoje bibliotekoje ir bibliotekoje „Židinyš“ ir susilaukė išskirtinio lankytojų dėmesio.

Didelio susidomėjimo sulaukė Šiaurinėje bibliotekoje vykusi Liturginių drabužių paroda, kurioje buvo eksponuojamos Panevėžio r. Miežiškių miestelio bažnyčios kapos, kurioms daugiau nei 100 metų. Bibliotekose tokios parodos iki šiol nėra buvę.

Visas bibliotekoje eksponuojamas parodas bei renginius galima lankyti nemokamai, parodų lankytojai atskirai neapskaitomi.

6. RENGINIAI

2017 metais viešojoje bibliotekoje įvyko 1114 renginių (76 renginiais daugiau, nei 2016 metais):

- 850 žodinių renginių (literatūriniai renginiai, susitikimai, viktorinos, įvairūs konkursai, edukacijos);
- 226 parodos (meno, literatūros parodos, iš jų 3 virtualios);
- 42 kompleksiniai (parodų, knygų pristatymai);

Pagrindinės renginių formos išlieka tos pačios – susitikimai, parodų atidarymai, konkursai, viktorinos, edukaciniai užsiėmimai. Ataskaitiniais metais itin padidėjo edukacinių renginių skaičius, pastebėjome, kad ši renginių forma lankytojams patrauklesnė. Pristatydami parengtas edukacines programas ir kitas savo veiklas dalyvavome „**EXPO Aukštaitija**“ parodoje, „**Susitikime penktadienį**“ renginiuose, **miesto gimtadienio renginyje, Nacionalinės Lietuvos bibliotekų savaitės metu.**

Bibliotekos renginiuose – kultūriniuose, edukaciniuose, ekskursijose, akcijose – per metus apsilankė įvairaus amžiaus ir socialinių grupių **13756 lankytojai** (1042 daugiau nei 2016 m.)

Renginiai buvo organizuojami įgyvendinant 8 projektus: kultūros ir meno projektą „**Literatūros ir meno kaleidoskopas**“, socialinių reikalų skyriaus sveikatos poskyrio projektą

„Sveikata išmintingųjų honoraras“, cilę neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų skyrius projektų vaikams (žr.1 lentelę) bei suaugusiems „E-žinios kiekvienam 2“

2017 m. bibliotekos renginiuose svečiavosi nemažai Lietuvoje žinomų žmonių: rašytojos **Liuda Jonušienė ir Indrė Jonušytė**, VU docentė, humanitarinių mokslų daktarė, filosofė **Nerija Putinaitė**, VĮ „Naujasis Židinys – Aidai“ direktorius **Laurynas Peluritis** ir VU docentas, diplomatas, filosofas **Vytautas Ališauskas**, vaikų rašytojas **Tomas Dirgėla**, žurnalistės **Rūta Vanagaitė**, dailininkas, rašytojas **Paulius Juodišius**, dailininkė **Sigute Ach**, dainininkas **Gendrius Jakubėnas**, rašytoja **Evelina Daciūtė** ir dailininkė **Aušra Kiudulaitė**, aktorė **Nijolė Narmontaitė** ir kapitonas **Paulius Kovas**, žurnalistas, poetas bei krašto istorijos puoselėtojas **Linas Bitvinskas**, psichologas **Tomas Lagūnavičius**, geografai, keliautojai, rašytojas **Rytas Šalna**, žurnalistė **Daiva Červokienė**, rašytojas **Jeronimas Laucius**, meteorologė **Audronė Galvonaitė**.

Bibliotekų patalpos nedidelės, nėra specialiai renginiams skirtų erdvių, gali sutalpinti iki 100 žiūrovų. Jei renginio svečias labai populiarus, patalpas išnaudojame daugiau nei 100 procentų.

Renginių skaičius padaliniuose

Padalino pavadinimas	Iš viso	Virtuali ų	Komplek s	Žodinių	Parodos	Edukacini ų
Viešoji biblioteka (abonementas, informacijos skyrius)	191	3	1	20	28	142
VLS „Žalioji pelėda“	228	0	2	58	31	138
Vaikų biblioteka „Žiburėlis“	87	0	8	33	28	18
Šiaurinė biblioteka	161	0	4	69	44	52
Vaikų biblioteka „Šaltinėlis“	33	0	5	3	17	8
Parko biblioteka	89	0	0	6	16	67
Biblioteka „Židinys“	144	0	3	39	22	75
Smėlynės biblioteka	181	0	19	20	40	102
Iš viso:	1114	3	42	248	226	602

Daugiausia lankytojų sulaukė vaikų literatūros skyrius „Žalioji pelėda“ – 3685, Smėlynės biblioteka – 2333, Šiaurinė biblioteka – 1960, Viešoji biblioteka – 1906, biblioteka „Židinys“ – 1879 lankytojų. 2017 m. vaikų ir mišrios bibliotekos neformaliojo suaugusiųjų švietimo ir jaunimo reikalų skyriui savarankiškai teikė projektus vaikų vasaros poilsio organizavimui, gavo žymiai geresnį finansavimą, todėl galėjo surengti daugiau kokybiškų renginių. Vaikų vasaros stovyklos vyko visą mėnesį, todėl išaugo tiek renginių, tiek jų lankytojų skaičius.

Bibliotekos renginiai nemokami, tad ir pajamų už juos negauname.

Organizuotos valstybinės, kalendorinės ir miesto šventės, atmintinų dienų minėjimo renginiai ir kt.

Daug renginių skyrėme artėjančiam Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui.

Likus metams iki Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio jubiliejaus, Šiaurinėje bibliotekoje buvo paskelbta skaitymo skatinimo akcija „100 knygų – ne riba“ ir pakviesti visu

~~Panevėžio miesto savivaldybės viešosios bibliotekos padalinių skaitytojai siekti rekordo – per metus (nuo 2017 vasario 16 d. iki 2018 vasario 16 d.) perskaityti 100 ar daugiau pasirinktų lietuvių autorių knygų. Akcija skiriama Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti, taip pat populiarinti lietuvių autorių knygas bei skatinti skaitymą. Norinčius dalyvauti akcijoje registravome ir akcijos pabaigoje sumuosime skaitymo rezultatus. Šią akciją parėmė Panevėžio miesto savivaldybė, Panevėžio kultūros ir istorijos žurnalas „Senvagė“, leidykla „Alma litera“, leidykla „Magilė“, J. Masiulio knygynas. Į akciją įsitraukė ir Panevėžio pataisos namai. Bendradarbiavimo sutarties dėka pasiekėme naują itin socialiai pažeidžiamą grupę. Akcijos paskatintos nuteistosios susibūrė į „Skaitytojų klubą“ ir skaito lietuviškus kūrinius, kurių dalis atkeliauja iš Šiaurinės bibliotekos. Spalio pradžioje pataisos namuose įvyko neformalus susitikimas su „Knygų klubo“ nuteistosiomis. Jame dalyvavo Šiaurinės bibliotekos vedėja Lina Dubauskienė, įstaigos direktoriaus pavaduotoja Loreta Skrickienė bei Socialinės reabilitacijos skyrius vyriausioji specialistė Aušra Janevičienė.~~

Kaip ir kiekvienais metais valstybinėms šventėms – **vasario 16-ajai, kovo 11-ajai, liepos 6-ajai** paminėti organizavome įvairius renginius: meno, literatūros parodas, rytmečius, viktorinas vaikams, renginius suaugusiems.

Vaikų literatūros skyriuje „Žalioji pelėda“ minimos įvairios **valstybinės, kalendorinės šventės**. Bendradarbiaujant su mikrorajono mokyklomis ar ikimokyklinėmis įstaigomis rengiamos parodos, konkursai, rytmečiai, vaikai ateina su savo paruoštomis programomis.

Paskutinę balandžio savaitę Lietuvoje jau septynioliktą kartą buvo minima **Nacionalinė bibliotekų savaitė**. Šiemetės Nacionalinės bibliotekų savaitės, kaip ir visų Bibliotekų metų, moto – „#tuesibiblioteka.“. Bibliotekose vyko bendruomenių renginiai, susitikimai su rašytojais, leidėjais.

Savaitės metu, balandžio 27 d., prisijungėme prie miesto kultūros įstaigų iniciatyvos ir **organizavome bibliotekose naktinius renginius**. Vyko literatūrinių ekranizacijų, animacinių filmukų, spektaklių peržiūros, pagalvėlių siuvimas, piešimo užsiėmimai, arbatos gėrimai su knyga. Kai kurios bibliotekos sulaukė gan nemažo skaičiaus lankytojų: vaikų literatūros skyriaus „Žalioji pelėda“ teatro būrelio spektaklio premjeroje – E. Matulaitės pasakoje „Nė mur-mur“ – apsilankė net 108 lankytojai.

Nacionalinės bibliotekų savaitės metu vyko tradicinės akcijos – dovanojome naujiems skaitytojams bilietus, neskaičiavome delspiningių už pavėluotai gražintas knygas, vaišino skaitytojus arbata.

Jau tapo įprasti renginiai netradicinėse vietose, viešose erdvėse.

Vasarvidžio šventėje, kuri vyko birželio mėn. Skaistakalnio parke, dalyvavome kaip „Ponių salionas“. Mažuosius šventės dalyvius mokėme, kaip iš popieriaus pasigaminti Joninių gėles, iš jų pasidaryti vainiką. Visus norinčius fotografavome, papuošę retro rūbų elementais, vėliau nuotraukas persiuntėme elektroniniu paštu.

„**Susitikime penktadienį**“ renginiuose **Laisvės a.** pristatėme 3D spausdintuvo galimybes, organizavome viktorinas ir kt.

Visas bibliotekos kolektyvas dalyvavo **miesto gimtadienio šventės renginiuose bei šventinėje eisenoje**, pristatydamas save kaip išm@niają biblioteką. Supažindinome, kaip veikia 3D spausdintuvas, praeiviai išbandė jėgas spręsdami spausdintuvu pagamintas smagius trimačius galvosūkius. Lankytojai galėjo išmaniai skaityti knygas elektroninėje knygų skaityklėje ar grožėtis trimačiais atgyjančiais personažais interaktyviose papildytos realybės knygose, kurios

~~skaitomos nukreipus planšetinį kompiuterį ar telefoną į jų puslapius. Vaikai galėjo išbandyti ir virtualios realybės akinius, kurių dėka galėjo pasinerti į trimatį pasakos „Trys paršiukai“ pasaulį.~~

Rugsėjo mėnesį dalyvavome ir išmanias technologijas bei mūsų parengtas edukacines programas visai šeimai pristatėme „EXPO Aukštaitija“ parodos Panevėžio regiono bibliotekų stende. Vis dar didelio dėmesio sulaukia 3 D spausdintuvai, žiūrovai galėjo stebėti, kaip jis veikia, pageidaujantiems teikėme ir išsamesnes konsultacijas.

Praeiviai galėjo sužinoti kas tai yra ir išmokti naudotis QR kodais, čia pat atsisiųsti programėlę į mobiliuosius telefonus.

Pirmą kartą 2017 metais organizavome du didelius renginius – birželio mėnesį **Aukštaitijos bibliotekinių sąskrydį**, lapkričio mėn. – konferenciją „**Iškilios Panevėžio krašto moterys**“, kuri surengta bendradarbiaujant su Panevėžio pedagogu švietimo centru. Konferencijoje pranešimus skaitė 8 pranešėjai, dalyvavo apie 80 lankytojų.

Konferenciją pradėjo istorikas, Panevėžio kraštotyros muziejaus direktorius Arūnas Astramskas, kurio pranešimo tema – „Panevėžio moterų viešosios veiklos pradžia“. Pranešimą „Ona Maksimaitienė – pedagogė, mokslininkė, pirmojo sieninio Lietuvos istorijos žemėlapiu autorė (1902-1999)“ skaitė pedagogas, istorikas, knygų autorius Juozas Brazauskas. Gydytoja ir kraštotyryninkė Liudvika Knizikevičienė savo pranešime „Gabrielė Petkevičaitė-Bitė – iškiliausia tūkstantmečio kraštiečių“ trumpai pristatė G. Petkevičaitės Bitės švietėjišką, filantropinę, visuomeninę ir politinę veiklą, kūrybą, jos vardo įamžinimą.

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinio muziejaus darbuotojos Almos Ambraškaitės paliesta tema – „Rašytojos Bronės Buivydaitės – Tyrų Dukters gyvenimo ir kūrybos puslapiai Panevėžyje 1925-1934“. Kultūrologė, Mykolo Romerio universiteto dėstytoja prof. dr. Rita Aleknaitė-Bieliauskienė susirinkusiems pristatė pranešimą „Daktarės Onos Domaševičiūtės-Ronkienės misija“. Pranešimą „Salomėjos Nėries kūrybos impulsai Panevėžyje“ parengė pedagogė, knygų autorė, komunikacijos centro „Kalba. Knyga. Kūryba“ vadovė Lionė Lapinskienė.

Itin nuotaikingas buvo vyskupo emerito Jono Kaunecko pranešimas „Onutės Pranckūnaitės talka kovoje už tikėjimą laisvę“. VšĮ „Dermė“ direktorė bei LR Seimo nario Juozo Urbšio padėjėja Jūratė Kavaliauskienė skaitė pranešimą tema „Panevėžio Juozo Miltinio dramos teatro aktorės E. Šulgaitė, R. Zdanevičiūtė, E. Matulaitė, D. Melėnaitė atvirukų kolekcijoje „Bonjour, Maestro“.

Manoma, kad renginys pavyko, numatyta 2018 m. panaši konferencija, jei bus gautas finansavimas.

Labiausia pavykę, daugiausia lankytojų pritraukę atskirose bibliotekose vykę renginiai:

Gausiausiai lankytojų sulaukė Viešojoje bibliotekoje įvykęs susitikimas su aktore N. Narmontaite ir kapitonu P. Kovu ir jų knygų pristatymas (135 lankytojai).

Susitikimas Šiaurinėje bibliotekoje su knygos „Laimė yra lapė“ kūrėjomis rašytoja Evelina Daciūte ir dailininke Aušra Kiudulaite (130 lankytojų)

Dainininko G. Jakubėno autorinių dainų koncertas Viešojoje bibliotekoje „Pokalbis su savimi...“ (100)

LR Prezidentės Dalios Grybauskaitės inicijuojama ir globojama **respublikinė akcija „Knygų Kalėdos“** jau 7 kartą vyko ir mūsų bibliotekose. Vykusiuose renginiuose kvietėme dovanoti knygas SAVO bibliotekai, lankyti savo mikrorajonų bibliotekose. Surengėme 3

„Knygų Kalėdų“ renginius, ypač smagus padėkos renginys vyko viešojoje bibliotekoje. Renginį bibliotekai padovanojo „Šaltiniečių“ bendruomenė.

Akcijos metu bibliotekai padovanotos 135 knygos, jas dovanojo 32 skaitytojai. Bibliotekos „Židinys“ skaitytoja padovanojo net 40 knygų

7. EDUKACINĖ VEIKLA

7.1. Parengtos naujos edukacinės programos

Eil. Nr.	Edukacinės programos pavadinimas	Programos autorius	Programos parengimo išlaidos	Amžiaus grupė
1.	Lobio paieška	Šiaurinė biblioteka Vyresn. bibliotekininkė L. Fofonovienė	0	Ikimokyklinis ir 1-4 kl.
2.	Molio lipdymo pamokėlė	Šiaurinė biblioteka Vyresn. bibliotekininkė H. Slivkienė	0	Ikimokyklinis ir 1-4 kl.
3.	Atviruko gamyba „Pievos dovanos“	Šiaurinė biblioteka Vyresn. bibliotekininkė L. Fofonovienė	0	Ikimokyklinis ir 1-4 kl.
4.	Kalėdinis žaisliukas iš gamtinių medžiagų	Šiaurinė biblioteka Vyresn. bibliotekininkė L. Fofonovienė	0	Ikimokyklinis ir 1-4 kl.
5.	Kūrybinės raiškos klubas „Kūrybos karuselė“	Smėlynės biblioteka Vyresn. bibliotekininkė D. Stropaitienė	0	suaugę
6.	Neformalaus vaikų švietimo projekto užsiėmimai „Ekologijos džiunglėse“	Z.Kavaliauskaitė	0	1-6 kl.
7.	Edukacija „Skaitymas kitaip“	VLS „Žalioji pelėda“ vedėja A. Bratkauskienė	0	Ikimokyklinukai ir pradinė klasių mokiniai
8.	3 D spausdintuvo galimybės	VLS „Žalioji pelėda“ vyresn. bibliotekininkė V. Stumbrytė	0	Gimnazistai
9.	Meninės raiškos užsiėmimai	S. Adomavičienė	0	Ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikai
10.	Edukacinė-pažintinė programa „Elektroninės pelėdos“	Biblioteka „Židinys“ Vyresn. bibliotekininkė L.Kučinskienė	0	1-4 kl.

7.2. 2017 metais vykdytos edukacinės programos, parengtos ankstesniais metais

Eil. Nr.	Edukacinės programos pavadinimas	Programos autorius	Amžiaus grupė	Kuriais metais parengta programa
1.	Gyventojų kompiuterinio raštingumo ir interneto pradžiamokslių kursai (atnaujinta programa 2 lygiais: pradedantiems ir pažengusiems)	Informacijos skyriaus vedėja G. Navagruckienė, vyresn. bibliotekininkė Ž. Snicorytė	Vyresn. amžiaus gyventojai	2015m.
2.	Visuomenės sveikatos biuro edukacijos	Panevėžio visuomenės sveikatos biuras (VSB)	Visos amžiaus grupės	2015m.
3.	Kompiuterinio raštingumo mokymai „E.žinios kiekvienam 2“	Šiaurinė biblioteka N. Andrulienė L. Dubauskienė	suaugę	2016 m.
4.	Rankdarbių mėgėjų klubas „Laumė“	Šiaurinė biblioteka L. Dubauskienė	suaugę	2015 m.
5.	„Riedėk riedėk obuoliuk“	Šiaurinė biblioteka L. Fofonovienė	Ikimokyklin is ir 1-4 kl.	2016 m.
6.	„Pirmoji diena bibliotekoje“	Šiaurinė biblioteka L. Fofonovienė	Ikimokyklin is ir 1-4 kl.	2015 m.
7.	„Velykos ateina“	Šiaurinė biblioteka L. Fofonovienė	Ikimokyklin is ir 1-4 kl.	2016 m.
8.	„Žiniuonės vaistinė“	Smėlynės biblioteka	Ikimokyklin is ir 1-4 kl.	2016 m.
9.	„Knygos (r)evoliucija“	Smėlynės biblioteka	1-4 kl.	2015 m.
10.	„Pirmoji pažintis su biblioteka“	Smėlynės biblioteka	Ikimokyklin is ir 1-4 kl.	2000 m.
11.	„Profesija – bibliotekininkas“	Smėlynės biblioteka	1-4 kl.	2014 m.
12.	3D modeliavimo užsiėmimai	KTU savanoris G. Šergalis	Gimnazistai	2015 m.
13.	Edukacinė improvizacija „Miško biblioteka“	VLS „Žalioji pelėda“ A. Bratkauskienė	Ikimok. ir pradinų klasių mokiniai	2012 m.
14	Teatro būrelio užsiėmimai studijoje „Saviraiškos kodas“	B. Beresnevičienė	Mokyklinio amžiaus vaikai	2016 m.
15.	Jaunųjų informatikų būrelis	D. Stefanavičienė	Pradinės	2016 m.

			klasės	
16.	Vaikų kūrybiškumo klubas „Šlepetė“	Biblioteka „Židinys“ L. Kučinskienė	7-11 m.	2006 m.
17.	Skaitymo skatinimo akcija „Keliaujantis knygų portfelis“	Biblioteka „Židinys“ L. Kučinskienė	8-9 m.	2011 m.
18.	Sustabdyto kadro filmukų kūrimo dirbtuvės	M. Nasevičienė	7 – 14 m.	2015 m.
19.	Tautinės atributikos kūrimo dirbtuvėlės „Geltona, žalia, raudona“	Vaikų biblioteka „Žiburėlis“	7 – 14 m.	2016 m.
20.	Klubas „Z karta“	Vaikų biblioteka „Žiburėlis“	7 – 14 m.	2015 m.
21.	„Aš + knyga + biblioteka“	Bibliotekos darbuotojos	7-14 m.	2016
22.	Kūrybinės dirbtuvėlės „Aitvaro gamyba“	Bibliotekos darbuotojos	7-14 m.	2016
23.	Gyventojų kompiuterinio raštingumo ir interneto pradžiamokslių kursai	Smėlynės biblioteka	Suaugę	2009 m.

7.3. Vykdytos edukacinės programos

Eil. Nr.	Edukacinės programos pavadinimas	2017 m. vykdytų programų skaičius	Gautos pajamos (Eur)	Edukacinių programų lankytojų skaičius	
				Iš viso	Iš jų panevėžiečiai
1	Gyventojų kompiuterinio raštingumo ir interneto pradžiamokslių kursai (atnaujinta programa 2 lygiais: pradedantiems ir pažengusiems) VB, „Židinys“, Parko biblioteka	140	Nemokamai	760	760
2	Visuomenės sveikatos biuro edukacijos	20	Nemokamai	262	262
3.	Gyventojų kompiuterinio raštingumo ir interneto pradžiamokslių kursai	70	Nemokamai	237	237
4.	Kompiuterinio raštingumo mokymai „E.žinios kiekvienam 2“	8	Nemokamai	125	125
5.	Rankdarbių klubo „Laumė“ užsiėmimai	12	Nemokamai	105	105
6.	„Riedėk riedėk, obuoliuk“	4	Nemokamai	60	60
7.	„Velykos ateina“	2	Nemokamai	31	31
8.	„Tau Mamyte“	1	Nemokamai	11	11
9.	Molio lipdymo pamokėlė	1	Nemokamai	21	21
10.	„Pievos dovanos“ - atviruko gamyba	2	Nemokamai	26	26
11.	„Kalėdinis žaisliukas iš gamtinių medžiagų“	2	Nemokamai	26	26
12.	Edukacija „Skaitymas kitaip“	15	Nemokamai	300	300
13.	3 D spausdintuvo galimybės	8	Nemokamai	176	176
14.	Meninės raiškos užsiėmimai	11	Nemokamai	67	67
15.	Edukacinė improvizacija „Miško biblioteka“	6	Nemokamai	132	132
16.	Teatro būrelio užsiėmimai studijoje „Saviraiškos kodas“	67	Nemokamai	1675	1675
17.	Jaunųjų informatikų būrelis	40	Nemokamai	600	600

18.	Sustabdyto kadro filmukų kūrimo dirbtuvės	10	Nemokamai	67	67
19.	Tautinės atributikos kūrimo dirbtuvėlės „Geltona, žalia, raudona“	3	Nemokamai	23	23
20.	Vaikų kūrybiškumo klubas „Šlepetė“	5	Nemokamai	49	49
21.	Skaitymo skatinimo akcija „Keliaujantis knygų portfelis“	2	Nemokamai	23	23
22.	Edukacinė-pažintinė programa „Elektroninės pelėdos“	2	Nemokamai	54	54
23.	Edukacija „Angelų sodas“ (Dailininkė Sigutė Ach)	1	Nemokamai	23	23
24.	Sustabdyto kadro filmukų kūrimo dirbtuvės	10	Nemokamai	67	67
25.	Aš + knyga + biblioteka“	2	Nemokamai	47	47
26.	Edukacija „Drugelio kelionė po pasaulį“ (Kraštotyros muziejus)	1	Nemokamai	19	19
27.	Edukacija „V.A. Mocartas. Užburtoji fleita“ (G.Petkevičaitės – Bitės viešoji biblioteka)	1	Nemokamai	17	17
28.	Edukacinis užsiėmimas „Po šaukštelį“ (Dailės mokykla)	1	Nemokamai	18	18
29.	Kūrybinės dirbtuvėlės klube „Z karta“	5	Nemokamai	62	62
	IŠ VISO:	452		5083	5083

7.4. Populiariausia metų edukacinė programa:

pagal vidutinį lankytojų skaičių - Teatro būrelis užsiėmimai studijoje „Saviraiškos kodas“ – 1675 lankytojai.

pagal vykdytų programų skaičių - Teatro būrelis užsiėmimai studijoje „Saviraiškos kodas“ – 67 užsiėmimai.

7.5. Aktyviausi edukacinių programų lankytojai – Panevėžio „Ąžuolo“ progimnazija, vyresniojo amžiaus gyventojai

8. BIBLIOTEKOS VEIKLA

Vartotojų skaičius

Viešosios bibliotekos skyriai ir filialai 2017 metais užregistravo **12454 vartotojus**, t. y. 65 vartotojais mažiau negu 2016 m. Iš jų: persiregistravusių vartotojų buvo **9800** (78,7 proc.), o naujai užsiregistravusių **2654** (21,3 proc.). Bendras registruotų vartotojų skaičius, lyginant su 2016 m., sumažėjo 0,5 proc.

Padalino pavadinimas	Vartotojai 2017 m.	Vartotojai 2016 m.	Skirtumas	Planas 2017 m.	Plano įvykd.
Viešojoje bibliotekoje:	4699	4657	42	4660	39
Abonementas	2790	2753	37	2760	30
Informacijos skyrius	0	0	0	0	0
VLS „Žalioji pelėda“	1909	1904	5	1900	9

Filialuose:	7755	7862	-107	7797	-42
„Žiburėlis“	1241	1239	2	1225	16
Šiaurinė biblioteka	998	985	13	986	12
„Šaltinėlis“	1420	1519	-99	1500	-80
Parko biblioteka	1085	1069	16	1066	19
„Židinys“	1705	1763	-58	1740	-35
Smėlynės biblioteka	1306	1287	19	1280	26
Iš viso:	12454	12519	-65	12457	-3

Lietuvoje, o taip pat ir Panevėžyje, jau daugelį metų dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos bei didelės emigracijos gyventojų skaičius sparčiai mažėja. Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2015 metų liepos 1 d. mūsų mieste buvo užregistruota 94399, 2016 liepos 1 d. - 92 539 gyventojai, t.y. 1860 mažiau, o 2017 m. – 89661, t.y. per metus miestas prarado dar 2878 gyventojus arba 3 proc. Tuo pačiu pastebima ir gyventojų senėjimo tendencija: mažėja vaikų iki 15 metų ir darbingo amžiaus gyventojų procentinė dalis, bedarbių 2018 m. sausio 1 d. TDB duomenimis palietė 7,6 proc. darbingo amžiaus panevėžiečių, lyginant su 2016 m., vienu procentu daugiau (6,6 proc.).

Šiame socialiniame kontekste Bibliotekos paslaugomis nuolat naudojasi **12454** arba **13,9** proc. miesto gyventojų, kurie miesto bibliotekose per kalendorinius metus apsilankė **197,5** tūkst. kartų. Lyginat su 2016 m., vartotojų (unikalių) skaičius miesto bibliotekose sumažėjo 65, arba 0,5 proc.

Pagal Bibliotekų įstatymo nuostatą, kad bibliotekų paslaugos yra nemokamos, gyventojai, nesinaudojantys bibliotekos dokumentų panauda, neprivalo registruotis bibliotekos vartotojais.

Pokyčiai, vykstantys mūsų visuomenėje, nors ir neženkliai, atsispindi nagrinėjant ir vartotojų sudėties kaitą: dirbančiųjų skaičius, lyginant su 2016 metais, sumažėjo 72 (0,4 proc.), besimokančių – 79 (0,5 proc.), tuo tarpu pensininkų ir bedarbių (kiti) padidėjo 86 (0,9 proc.) vartotojais.

Vartotojų sudėtis nuo bendro vartotojų skaičiaus pasiskirstė taip:

Metai	Iš viso:	Dirbantys		Besimokantys		Kiti	
		Skaičius	Proc.	Skaičius	Proc.	Skaičius	Proc.
2017	12454	3344	26,9	6033	48,4	3077	24,7
2016	12519	3416	27,3	6112	48,9	2991	23,8

Apsilankymų skaičius

Padalino pavadinimas	Apsilank. sk. 2017 m.	Apsilank. sk. 2016 m.	Skirtumas	Planas	Plano įvykdymas
				2017 m.	
Viešojoje bibliotekoje	78294	77637	657	76050	2244
Abonementas	23532	23464	68	23500	32
Informacijos skyrius	15160	15701	-541	15550	-390
VLS „Žalioji pelėda“	39602	38472	1130	37000	2602
Filialuose:	119221	118316	905	118140	1081
„Žiburėlis“	13933	13922	11	13500	433

Šiaurinė biblioteka	13826	13756	70	13500	326
„Šaltinėlis“	22806	24112	-1306	24240	-1434
Parko biblioteka	15312	15336	-24	15200	112
„Židinys“	23718	23817	-99	23700	18
Smėlynės biblioteka	29626	27373	2253	28000	1626
Iš viso:	197515	195953	1562	194190	3325

Per metus tinklo bibliotekose apsilankė **197515 lankytojų**, t. y. 1562 lankytojais daugiau, nei 2016 metais. Vidutiniškai per dieną miesto bibliotekose apsilankė **721 lankytojas** (2016 m. – 707).

Vidutiniškai kiekvienas vartotojas per metus apsilankė **15,9** karto.

Tradiciniai bibliotekų veiklos rodikliai, lyginant su ankstesniais metais, svyruoja: lankytojų skaičius, 2016 m. sumažėjęs 5 tūkst., 2017 m. šiek tiek paaugo (1,5 tūkst.). Bibliotekų veikla keičiasi kartu su vartotojų poreikiais bei jų galimybėmis. Vis daugiau informacijos prieinama internete nuotoliniu būdu: vartotojas prisitęsia knygų gražinimo laikotarpį, užsisako ar rezervuoja knygas neužeidamas į biblioteką. Sparčiai daugėja gyventojų, turinčių interneto prieigą namuose ar mobiliuosiuose įrenginiuose. 2017 m. vartotojai rezervavo **10273** knygas ir užsisakė **1574** iš namų ar mobiliųjų įrenginių, t.y. **neateidami į biblioteką. Fizinis apsilankymas bibliotekoje iš dalies keičia virtualūs.**

Viešosios interneto prieigos apskaitą atlieka interneto vartotojų registracijos ir statistikos sistema (VRSS). 2017 metais tinklo bibliotekose užregistruoti **33108 interneto lankytojai**, t.y. 3345 lankytojais mažiau negu 2016 m. Interneto vartotojų skaičius, lyginant su 2016 m., sumažėjo visuose padaliniuose, išskyrus Šiaurinę biblioteką, kurioje interneto vartotojų apsilankė 514 daugiau negu praėjusiais metais.

Vartotojams yra skirtos 62 kompiuterizuotos darbo vietos. Internautų mažėjimą lemia įvairios priežastys. Daugėja laikinų vartotojų, kuriems dažniausiai reikia tik išsispausdinti bilietus arba vienkartinio apsilankymo momentinei paskolai gauti, atlikti el. bankininkystės pavedimą ir pan. Tokie lankytojai netampa bibliotekos vartotojais ir nuolatiniais VIP centro lankytojais. Kasmet daugėja interneto lankytojų, kurie bibliotekoje naudojami savo mobiliuosiuose priemonėmis (planšetiniais, nešiojamaisiais kompiuteriais, išmaniaisiais telefonais). Jie taip pat neapskaitomi kaip interneto vartotojai. Senstanti kompiuterinė įranga bibliotekose nepateisina dalies vartotojų lūkesčių.

Bibliotekos renginiuose, edukaciniuose užsiėmimuose, ekskursijose iš viso apsilankė **13756 lankytojai**, t.y. 1042 daugiau negu 2016 m.

Literatūros išduotis 2017 metais, lyginant su 2016 m., sumažėjo 5162 fiz. vnt. Per metus tinklo bibliotekos vietoje ir į namus išdavė **350259 fiz. vnt.** spaudinių, vidutiniškai vienas vartotojas perskaitė **28** leidinius.

Padalino pavadinimas	Iš viso išduota 2017 m.	Iš viso išduota 2016 m.	Skirtumas
Viešojoje bibliotekoje	122007	124316	-2309
Abonementas	44242	43295	947

Informacijos skyrius	27069	29465	-2396
VLS „Žalioji pelėda“	50696	51556	-860
Filialuose:	228252	231105	-2853
„Žiburėlis“	29343	30277	-934
Šiaurinė biblioteka	26807	26185	622
„Šaltinėlis“	30977	32265	-1288
Parko biblioteka	34674	34808	-134
„Židinys“	55347	56707	-1360
Smėlynės biblioteka	51104	50863	241
Iš viso:	350259	355421	-5162

Lokalinės vartotojų apklausos padaliniuose liudija, kad vartotojų dažnai netenkina ilgos eilės populiariausiems leidiniams, menkai (jų nuomone) atsinaujinantys bibliotekų fondai. Viena iš priežasčių, įtakančių išduoties mažėjimą, yra ir išaugusi fizinė knygų apimtis. Jeigu anksčiau skaitytojas pasiimdavo 4-5 knygas, tai dabar 1-2.

Išduotis galėtų būti didesnė jei populiarių laisvalaikio knygų, kurioms susidaro ilgos rezervacijos eilės, turėtume po du ar tris egzempliorius. Vartotojai migruoja po visas tinklo bibliotekas, ieškodami trumpesnių eilių pageidaujamos knygos gauti.

Knygų rezervavimas ir užsakymas. Rezervavimo paslaugos rodikliai, lyginant su ankstesniais metais, šiek tiek mažėjo: 2017 m. atlikta 10273 rezervacijos, (2016 m. – 10899), t. y. 626 mažiau. Tuo tarpu knygų užsakymų internetu šiek tiek daugėjo: nuo 1440 (2016 m.) iki 1574 (2017 m.). Ilgos rezervacijos eilės naujoms knygoms atbaido vartotojus, ir jie tada atsiunčia daugiau užsakymų laisvoms tuo metu knygoms.

Pageidaujantiems vartotojams elektroniniu paštu siunčiame **naujai gautų knygų sąrašus**. Šios paslaugos ketinome atsisakyti arba bent jau nebedidinti jų gavėjų skaičiaus, nes naujas knygas skaitytojai jau gali rasti mūsų bibliotekos el. kataloge naudodami paieškos mygtuką „Naujos knygos“. Tačiau atsitiko taip, kad norinčių gauti naujienų sąrašus skaičius nemažėja, šiuo metu jų – 100.

Knygnešystė. Ypatingas dėmesys skiriamas senyvo amžiaus ir neįgalių skaitytojų aptarnavimui. Šiuos žmones asmeniškai kviečiame į renginius, padedame jiems išsirinkti knygas, sueškome internete jiems reikalingą informaciją. Tiems, kurie dėl ligos ar senatvės nebegali apsilankyti patys bibliotekoje, knygas nešame į namus. Ataskaitiniais metais knygos į namus buvo pristatomos 8 žmonėms. Per metus jiems išduota 294 knygos.

2017 m. biblioteka „Šaltinėlis“ namuose aptarnavo 5 neįgalius skaitytojus. Jiems nunešė 180 knygų. „Židinys“ – 2, nunešė 102 knygas ir Smėlynės bibliotekos darbuotojos aptarnavo 1, kuri pavasarį, deja, mirė, nunešė 12 knygų.

Darbas su vaikais. Viena iš svarbiausių bibliotekos veiklos kryptių – auginti skaitytoją: kviešti vaikus į bibliotekas ir sudominti juos skaitymu, skatinti jų savišvietą. Taip pat didžiulį dėmesį skyrėme dokumentų fondo, atitinkančio jaunojo skaitytojo poreikius, formavimui, knygų ir skaitymo vertybių populiarinimui, informacinės kultūros formavimui, kūrybinių gebėjimų, bendravimo įgūdžių ugdymui.

Kvietėme juos į tradicinius renginius – Vaikų knygos šventę, skaitovų konkursus, susitikimus su rašytojais, literatūrines popietes, viktorinas, ieškojome naujų, patrauklių darbo

formų. Stengiamės ugdyti poreikį skaitymui jau ikimokyklinio amžiaus vaikams, nes vis didesnis susidomėjimas kompiuteriais išstumia knygą iš vaiko gyvenimo.

Vaikų iki 14 metų tinklo bibliotekose užregistruota **4235** t. y. 21 daugiau negu 2016 m. Per ataskaitinius metus tinklo bibliotekose apsilankė **76099 vaikai**. Jiems išduota **90660 fiz. vnt.** dokumentų.

Bibliotekos fondo komplektavimo prioritetai formuojami, atsižvelgiant į vartotojų poreikius: analizuojamos neigiamai atsakytos užklauskos, pageidavimai konkreitiems dokumentams ir pan., teikiant pirmenybę originaliajai, vaikų ir klasikinei literatūrai bei informaciniams leidiniams.

Tinklo bibliotekų spaudinių fondą 2017 metų pabaigoje sudarė **140566 fiz. vnt.** dokumentų. Ataskaitiniais metais tinklo bibliotekos gavo **4628 fiz. vnt.** (1412 pavadinimų) inventorintų dokumentų, t.y. 72 fiz. vnt. mažiau negu 2016 m. Periodinių leidinių gauta **159** pavadinimai (9 pavadinimais mažiau negu 2016 m.). Iš jų – 114 prenumeruojamas leidinys, 5 – iš projektui skirtų lėšų, kiti 40 – iš Lietuvos spaudos, radijo ir televizijos rėmimo fondo. Viena biblioteka prenumeruojamų leidinių gavo vidutiniškai 51 pavadinimus, o su dovanotais leidiniais – vidutiniškai 62 pavadinimus.

LR Kultūros ministerija Savivaldybės viešajai bibliotekai dokumentams įsigyti 2017 m. skyrė **26932 Eur.** (184 Eur daugiau, negu 2016 m.). Už šią sumą įsigijome **3092 knygas**.

Iš Panevėžio miesto savivaldybės 2017 m. gavome **19144 Eur.** Iš jų: **periodikai** skyrėme **13928,69 Eur,** knygoms – **5215,31 Eur,** už kuriuos įsigijome **732 knygas**.

Informacinė veikla

Elektroniniai katalogai, bibliografinių įrašų skaičius elektroniniame kataloge

VB elektroninio katalogo lokatioje analizinių duomenų bazėje, kuriamoje nuo 2002 m., 2018 m. pradžioje yra **42291** analizinis įrašas. Juos sudaro analiziniai bibliografiniai įrašai iš „Panevėžio balso“, taip pat knygų bei tęstinių leidinių analiziniai BĮ, kopijuojami iš LIBIS Nacionalinės bibliografijos duomenų banko.

2017 metais perengti 593 analiziniai bibliografiniai įrašai, t. y. 92 BĮ daugiau nei praėjusiais metais. Ataskaitiniais metais atlikome analizinius įrašus iš 14 straipsnių rinkinių, kai tuo tarpu 2016 m. – iš 8.

Bibliografinis informacinis vartotojų aptarnavimas

Kelerius metus iš eilės mažėjęs vartotojų pateiktų užklauskų skaičius ataskaitiniais metais išaugo. Pagal užklauskų pobūdį pastebimas nedidelis teminių užklauskų mažėjimas, tuo tarpu vartotojai pateikia daugiau faktografinių ir tikslinamųjų užklauskų.

2017 m. tinklo bibliotekose gauta **6171(+725)**, atsakyta į **5796** (94 proc.) užklauskas. Iš jų – 41 proc. teminės užklauskos (2016 m. – 52 proc.).

Vidutiniškai kiekvienas **padalinys** atliko 725 (+71) užklauskas.

[vertinus interneto galimybes spręsti vartotojų informacines problemas būtų galima manyti, kad šioje srityje bibliotekininkų, kaip informacijos specialistų, pozicijos silpnėja, tačiau statistiniai duomenys rodo, kad užklauskų nemažėja, taip pat nemažėja ir konsultacijų vartotojams skaičius. 2017 m. konsultuoti 927 gyventojai (+107).

Iš bendro gautų užklauskų skaičiaus (6171) suaugusieji vartotojai pateikė 52 proc. (2016 m. - 53 proc.) užklauskų, vaikai – 47 proc.

Elektroninėmis priemonėmis gauta 90 užklausių, atsakyta į 81 užklausą (2016 m. – 51). Tai sudaro 1,4 proc. viso atsakyto užklausių skaičiaus. Iš jų, portale *ibiblioteka* (paslauga „Klausk bibliotekininko“) atsakytos 9 užklausos (2016 m. – 2). Likusias užklausias vartotojai pateikė ir jiems atsakyta buvo bibliotekos el. paštu.

Kraštotyros tematika tinklo bibliotekose atsakyta į 25 užklausias (2016 m. – 55).

2017 m. tinklo bibliotekose užregistruota 375 neigiami atsakymai (2016 m. – 214). Neigiamų atsakymų didžiąją dalį sudaro programinės literatūros trūkumas, tačiau galimybės turėti po 10 egzempliorių tos pačios knygos vienoje bibliotekoje, nėra. Kita dalis neigiamų atsakymų – laikinai populiariosios knygos, kai vienu metu nori skaityti ne vienas skaitytojas. Taip el. kataloge susidaro rezervavimo eilės, problema sprendžiama vartotojus nukreipiant į kitas bibliotekas.

Pateikiame bendrą visų padalinių informacinės veiklos duomenų lentelę:

Padalino pavadinimas	Interneto vartotojų skaičius	Atsakyta užklausių			Ekskursijų sk.
		Iš viso:	Teminių užklausių		
			Skaičius	Proc.	
Viešojoje bibliotekoje:	11082	1670	1197	71,7	35
Abonementas		132	53	40,1	0
Informacijos skyrius	6407	240	177	73,8	5
VLS „Žalioji pelėda“	4675	1298	967	74,5	30
Filialuose:		4126	1397	34	19
„Žiburėlis“	1938	347	128	36	6
Šiaurinė biblioteka	3812	317	285	89,9	0
„Šaltinėlis“	1184	323	253	78,3	3
Parko biblioteka	2850	1337	260	19,5	0
„Židinys“	5260	1410	85	6	5
Smėlynės biblioteka	6982	392	386	96,8	5
Iš viso:	33108	5796	2594	44,7	54

Duomenys apie bibliotekos elektronines paslaugas

Elektroninių paslaugų apskaitai naudojami statistiniai duomenys, kuriuos pateikia elektroninis bibliotekos katalogas ir duomenų bazių administratoriai. Toliau pateikiami duomenys vadovaujantis *Elektroninių paslaugų apskaitos metodikos 2016 01 14 redakcija*.

Virtualių apsilankymų skaičius – 22848 apsilankymai (2016 m. – 23782) per metus. Pagal Google analytics duomenis šis rodiklis (22848) yra tik apsilankymai bibliotekos svetainėje. Virtualūs apsilankymai pagal standarto nuostatas yra prilyginami paprastiesiems apsilankymams bibliotekoje, tačiau gaila, kad į šį rodiklį neįeina apsilankymai bibliotekos 3 tinklaraščiuose. Lyginant su 2016 m. apsilankymai bibliotekos svetainėje www.panbiblioteka.lt sumažėjo 4 proc. Džiaugiamės, kad virtualių lankytojų sumažėjimas nėra toks ryškus kaip šalies bibliotekose (2016 m. -18 proc.) (R. Šurkutė. Lietuvos bibliotekos Bibliotekų metais//Tarp knygų.- 2017, Nr.7/8.- P. 6). Tačiau mažėjimo tendencija, prasidėjusi Lietuvos bibliotekose 2015 metais išlieka ir pas mus.

Seansų skaičius – 11778 (2016 m. – 13551). Kadangi duomenų bazių statistikos metodika nėra vienoda, tai šis skaičius yra tik bibliotekos elektroninio katalogo. Nors tai turėtų būti suminis į kitas duomenų bazes ir iš išorės į bibliotekos elektroninius katalogus prisijungusių vartotojų seansų skaičius.

Nors ataskaitiniais metais ir sumažėjo seansų skaičius el. kataloge, tačiau išaugo seansų trukmė (+524 val.). Tai rodo, kad el. kataloge lankytojas nėra atsitiktinis, o būtent tikslingai ieškantis informacijos.

Interneto seansų skaičius – 33052 (2016 m. – 36453). Interneto seansų skaičius lygus interneto vartotojų skaičiui, kuris mažėja kelerius metus iš eilės - ataskaitiniais metais sumažėjo 10 proc. Džiugu, kad VIP lankytojų sumažėjimas nėra toks ryškus kaip šalies bibliotekose (perpus mažiau) (R. Šurkutė. Lietuvos bibliotekos Bibliotekų metais//Tarp knygų.- 2017, Nr.7/8.- P. 6). Neigiamam pokyčiui didžiausią įtaką turi ir toliau didėjanti interneto bei mobiliojo ryšio skverbti namų ūkiuose, bei tai, kad VRSS programa nefiksuoja lankytojų, besinaudojančių bevieliniu ryšiu bibliotekose asmeniniais išmaniaisiais įrenginiais, nors realiai ir matome, kad jų daugėja.

Atsisiųstųjų irrašų skaičius – 11783 (2016 m. – 13383). Tai yra bibliotekos elektroninio katalogo duomenys. Duomenų bazių duomenų nėra.

Nusiųstųjų dokumentų skaičius – 71 (2016 m. – 90). Tai paties skaitytojo atsisiųsti elektroniniai visateksčiai dokumentai. Tai duomenų bazės *Ebsco* duomenys, elektroninio katalogo – 0, *Infolex* nepateikia.

Paieškų skaičius – 52147 (2016 m. – 56124). T. y. suminė bibliotekos elektroninio katalogo ir duomenų bazių statistika.

2017 metais bibliotekos vartotojai turėjo galimybę naudotis prenumeruojamomis duomenų bazėmis:

Nacionalinės bibliografijos duomenų banku (NBDB) (prieiga per LNB);

Dienraščio „Verslo žinios“ archyvu „VZ Online“ (prieiga gaunama laikraščio prenumeratoriams)

Lietuvos periodinės spaudos bibliografinės straipsnių bazės archyvu (1994-2002 m.) (CD-R, Informacijos skyriuje);

Infolex (5 prisijungimo slaptažodžiai)

EBSCO (anglų k.) – 8 duomenų bazių paketas (visai sistemai, prieinamas per www.panbiblioteka.lt);

Naxos Music Library (anglų k.) (visai sistemai).

Elektroninių paslaugų apskaita eilę metų vis dar netiksli, nes skirtinguose standartų leidimuose apibrėžiama nevienodai, o ir ne visos prenumeruojamos duomenų bazės pateikia apskaitos duomenis arba juos pateikia skirtinga metodika.

Bibliografinės kultūros ugdymas

Kaip ir kasmet, 2017 m. skyrėme didelį dėmesį vartotojų informacinio raštingumo mokymams. Bibliografinės kultūros ugdymas tenka vaikų bibliotekoms. Šiai veiklai skiriamas taip pat didelis dėmesys tam, kad laisvai prieinama internetinė informacija ir Vikipedija nebūtų moksleivių vieninteliais informacijos šaltiniais.

Ekskursijos ir bibliografijos pamokos - 54 (2016 m. – 53). Daugiausia ekskursijų, kaip ir kasmet, organizuojama Vaikų literatūros skyriuje „Žalioji pelėda“ (30). Daugiausia lankytojų čia sutraukia 3D edukacija, kita dalis jų – ekskursijos, aplankant parodų ekspozicijas bibliotekoje. Ekskursijų metu vaikų bibliotekose lankytojai supažindinami su bibliotekos taisyklėmis, mokoma susirasti informaciją el. kataloge, naudotis el. skaityklėmis bei papildytos realybės knygomis.

~~Ataskaitiniais metais organizavome 2 informacinius užsiėmimus jaunimui (Jaunimo garantijų projektas „Atrask save“), kuriuose dalyvavo 30 jaunuolių.~~

Suaugusiems vartotojams skirti e-raštingumo individualūs ir grupių mokymai, teikiamos konsultacijos įvairiais informacijos paieškos klausimais.

Apskritai, tokia supažindinimo su biblioteka forma, kaip ekskursijos, o taip pat bibliografinės pamokos po truputį traukiasi į antrą planą ir užleidžia vietą edukacinėms programoms, kur vaikai ar suaugusieji gali tapti aktyviais tos programos dalyviais („Keliaujantis knygų portfelis“, „Knygos (r)evoliucija“, spektaklis „Miško biblioteka“ ir kt.).

Individualios bibliografinės konsultacijos vyksta nuolat, tačiau apskaita nėra vedama.

Individualias konsultacijas, skirtos naudojimuisi kompiuteriu ir informacijos paieška internete pateikė 927 gyventojai (2016 m. – 820), iš jų 40 proc. Informacijos skyriuje.

Informacijos sklaidos mėnesį visose bibliotekose buvo eksponuojami įvairūs informaciniai leidiniai.

Informacinė kraštotyros veikla

Kraštotyros veikla išlaikė tęstinumą kaupiant, sisteminant bei skleidžiant informaciją, susijusią su Panevėžio krašto istorija, dabartimi ir žymiais žmonėmis, kuo platesnei auditorijai bibliotekose ir už jos ribų. Pagrindinės kraštotyros veiklos kryptys:

- Kraštotyros dokumentų fondo tvarkymas ir saugojimas. Visose bibliotekose kaupiami leidiniai apie Panevėžį ir Panevėžio kraštą. Ataskaitiniais metais E. S. Kisinas padovanojo bibliotekoms knygą „Mes – KISINAI: Panevėžio KISINŲ pėdsakais“ ir prieigą prie elektroninės versijos. Daugiausia leidinių kraštotyros tematika sukaupta Informacijos skyriuje. Per metus šis fondas pasipildė 3 knygomis, 3 met. kompl. laikraščių ir „Senvagės“ žurnalu – 2018 m. pradžioje šiame fonde yra 520 fiz. vnt. dokumentų.

- Lokalios kraštotyros straipsnių duomenų bazės pildymas. Iš „Panevėžio balso“ bei „Senvagės“ žurnalo kraštotyros tematika per metus atlikta 236 (2016 m. – 194) analizinių BĮ. 2018 m. pradžioje bibliotekos elektroninio katalogo analizinių duomenų bazėje yra 18081 kraštotyros BĮ. Visi įrašai atsispindi LIBIS Nacionalinės bibliografijos duomenų banke.

- Vartotojų užklausų kraštotyros tematika pildymas. Tinklo bibliotekose atsakyta į 25 (2016 m. – 55) vartotojų užklausas kraštotyros tematika.

- Renginių, meno ir literatūros parodų organizavimas. Kaip ir kasmet, daugiausiai lankytojų sulaukė renginiai, skirti Panevėžio miesto 514-ajam gimtadieniui miesto šventėje – bibliotekos kolektyvas kartu su visa bibliotekos bendruomene – skaitytojais, partnerių atstovais dalyvavo šventinėje eisenoje bei programoje miesto aikštėje. Iš svarbesnių renginių paminėtina Viešojoje bibliotekoje vykusio konferencija „Iškilios Panevėžio krašto moterys“, surengta kartu su Panevėžio pedagogų švietimo centru (8 pranešėjai, 80 lankytojų).

Visose bibliotekose nuolat eksponuojami panevėžiečių menininkų darbai bei jaunųjų menininkų kūrybiniai eksperimentai, pristatoma miesto poetų kūryba.

Kraštotyros veiklos viešinimas. Renginių ir parodų anonsai skelbiami bibliotekos interneto svetainėje, spaudoje, bei padalinių *FaceBook* paskyrose. Straipsniai apie įvykusius renginius, kraštiečių dovanotas knygas ir kt. atsispindi miesto ir respublikinėje spaudoje bei internete.

9. BENDRUOMENĖS UŽIMTUMAS

Studija „Saviraiškos kodas“

Nuo 2016 m. vaikų literatūros skyriuje „Žalioji pelėda“ veikia kūrybinių medijų studija vaikams „Saviraiškos kodas“, kurioje jau antrus metus veikia programa „Teatras ir biblioteka“ (vadovė B. Beresnevičienė), skirta 1-6 klasių moksleiviams. Ši programa padeda vaikams išbandyti save meninėje raiškoje, padeda atskleisti vaikų prigimtines galias, supažindina juos su teatro pasauliu ir vaikų literatūra, skatina kūrybiškumą puoselėjant laisvą meninę raišką.

Užsiėmimų metu vaikai mokosi fizinės ir dvasinės įtampos atpalaidavimo, mokosi girdėti ir išklaudyti kitą. Per judesio pratimus bando atpažinti elementarią kūno raišką. Judesio raišką padeda suvokti žaidžiami fiziniai vaidmenų žaidimai. Programa padeda ugdyti ir kalbinę raišką – vaikai mokosi suvokti savo ir kito žmogaus kalbėjimo garsumą, tempą, ritmą, toną, lavinamas kalbos padargų judrumas, tarties aiškumas, balso skambumas.

Naują sezoną pradėjo ir Jaunųjų informatikų mokyklėlė (vadovė D. Stefanavičienė). Vaikai be tradicinių užsiėmimų turės galimybę susipažinti su 3D spausdintuvo galimybėmis, figūrų modeliavimu.

Metų eigoje veikla studijoje pasipildė nauja edukacija – meninės raiškos užsiėmimais, kuriuos ves dailininkė, vaikiškų knygelių iliustratorė S. Adomavičienė

Klubai

Vaikų klubas „Z karta“

Nuo 2015 m. rugsėjo vaikų bibliotekoje „Žiburėlis“ veikiantis vaikų klubas „Z karta“ tęsė savo veiklą: sustabdyto kadro filmukų kūrimas, įvairūs renginiai, šventės, edukaciniai užsiėmimai.

Kiekvienais metais klubiečiai švenčia Valentino dieną, Helovino, Užgavėnių, Velykų šventes. Didelio pasisekimo sulaukė renginiai: „Kada aš šypsausi“, „Obuolių dienos“, „Žaiskim, dūkim, linksmi būkim“, kalėdinės dirbtuvėlės „Karnavaliinių kaukių kūrimas“ ir t.t. 2017 metais pirmą kartą klubo nariai dalyvavo Šiaurės šalių bibliotekų savaitės projekte. Vyko M. Kunno knygos „Lobių sala“ garsinis skaitymas, popietė „Surask lobį“.

Per metus „Z karta“ klube įvyko 21 užsiėmimas. Apsilankė 172 vaikai.

Vaikų klubas „Šlepetė“

Spalio mėn. vienuoliktąjį gimtadienį atšventė bibliotekoje „Židinys“ veikiantis vaikų saviraiškos klubas „Šlepetė“. Jaunieji klubo nariai ne tik šventė, bet užsiėmė ir kūrybine veikla – šventės proga gaminosi gėles iš krepinio popieriaus.

Jau tradicine tapo Valentino dienos šventė bibliotekoje. Pasiruošimas šventei netikėtai virto ne tik smagiu pasisėdėjimu, bet ir darbščių rankų bei įdomių idėjų sąjunga, kuriai buvo duotas muzikalus ir labai tinkantis pavadinimas „Gėlių tango“. Klubiečiai galėjo daryti gėles iš krepinio popieriaus, o pats šių grožybių gamybos procesas reikalavo ne tik kruopštumo, bet ir meilės. Visą darbų maratoną vainikavo smagi fotosesija.

Helovinas – ypač mėgstama ir kiekvienais metais švenčiama „Šlepetės“ klubo narių šventė. Šiemet „Siaubų autobusas“ kvietė rinktis autobusų stotelėje ir švęsti „Halloween party“. Šventės dalyviams teko sustoti 13-oje šurpiausių stotelių, dalyvauti konkursuose, atlikti įvairias „heloviniškas“ užduotis, pvz. „mumifikuotis“ ir vėl atgyti, paragauti neįprastų patiekalų, o renginio pabaigoje autoritetinga žiuri išrinko „heloviniškiausią“ kaukę ir kostiumą.

~~Jaunieji klubiečiai rinkosi daryti ir „Magiškujų norų lėlyčių“, tikėdamiesi, kad jos išpildys visus jų norus. Jų kūrimas tapo puikia Velykų įžanga. Klubiečiai taip pat turėjo puikią galimybę išmokti pasidaryti „Draugystės“ apyrankes ir „Ojos de Dios“ (Dievo akis) mandalas, kurių pynimas tapo savotiška meditacija, „Kalėdinėse nykštukų dirbtuvėlėse“ gaminosi kalėdinius atvirukus.~~

Įvyko 7 klubiečių susitikimai, juose dalyvavo 84 vaikai.

Rankdarbių mėgėjų klubas „Laumė“

Nuo 2015 m. Šiaurinėje bibliotekoje gyvuojantis rankdarbių mėgėjų klubas „Laumė“ tęsia pradėtą veiklą: susirinkimuose moterys dalinasi savo patirtimi, pristato savo sukurtus rankdarbius, dalyvauja parodose, aptaria skaitytas knygas, diskutuoja aktualiais klausimais. Moterys dalinasi savo patirtimis su kitomis klubo narėmis, veda edukacinius užsiėmimus. Klubo „Laumė“ moterys aktyviai dalyvauja ir bibliotekos organizuojamuose renginiuose kultūriniuose renginiuose, įvairiose akcijose.

Ataskaitiniais metais pagrindinis užsibrėžtas klubo narių tikslas buvo susipažinti su airiškų nėrinių technika ir naudojant šią techniką sukurti rankdarbius. Dar viena technika su kuria susipažino moterys – tapyba ant šilko. Pavasarį savo sukurtus rankdarbius moterys demonstravo rankdarbių parodoje bibliotekoje. Klubas „Laumė“ bendradarbiauja su panašaus pobūdžio klubais kituose miestuose. Jau kelis metus iš eilės dalyvavo Biržų raj. rankdarbių asociacijos „Fantazijų skrynia“ rengiamoje tarptautinėje rankdarbių parodoje, o 2017 m. rudenį – Pasvalio rankdarbių klubo „Kraitė“ 15-os metų sukakties šventiniame renginyje.

2017 metais klubas „Laumė“ Šiaurinėje bibliotekoje turėjo 14 edukacinių užsiėmimų, juose dalyvavo 105 moterys.

Laisvalaikio klubas „Kūrybos karuselė“

2017 metų pavasarį Smėlynės bibliotekoje susikūrė laisvalaikio klubas „Kūrybos karuselė“. Į jį susirinko skirtingo amžiaus ir įvairių profesijų moterys, norinčios įdomiai praleisti laisvalaikį. Klubo branduolį sudarė 14 narių, o metų bėgyje prie jų prisijungė dar 5. Užsiėmimai vyksta darbo dienomis ir į juos pagal galimybes susirenka nuo 10 iki 20 moterų. Užsiėmimų metu mokomasi įvairios rankdarbių technikos, veiklai įsibėgėjus, planuojama kurti klubo tradicijas, organizuoti susitikimus, keliones, rengti parodas. Praėjusiais metais dirbinių iš keramikos kūrimo subtilybėmis pasidalinti buvo atvykusi keramikė Deimantė Skurdenienė, o apie Advento tradicijas įdomiai papasakojo ir klubo moteris dainų mokė Zita Cibulskienė.

Klubas užmezgė kūrybinius ryšius su Pasvalio rankdarbių klubu „Kraitė“ ir Panevėžio skiautininkių klubu „Radasta“.

Senjorų klubas „Pabūkime kartu“

Parko bibliotekos senjorų klubas „Pabūkime kartu“, veikiantis nuo 2008 metų, vienija vyresnio amžiaus ar turinčius negalią žmones, neretai vienišus, bet norinčius bendrauti, plėsti akiratį, aktyviai leisti savo laisvalaikį.

Per tą laiką klubo narių skaičius padvigubėjo ir dabar klube jau yra apie 40 žmonių, kuriems biblioteka suteikia galimybę dalyvauti renginiuose, išvykose, susitikimuose su įdomiais žmonėmis, menininkais, medikais, rašytojais ir poetais, realizuoti savo kūrybinius gebėjimus praktinių užsiėmimų metu.

Kadangi klubiečiai yra vyresnio amžiaus žmonės, sveikatos tema jiems ypač aktuali, tad aktyviai bendradarbiaujame su Visuomenės sveikatos biuru. Bibliotekoje įvyko 4 praktiniai edukaciniai užsiėmimai sveikatos tema.

Sveikatos mėnesio metu bibliotekos darbuotojos pakvietė senjorų klubo „Pabūkime kartu“ narius bei kitus vyresnio amžiaus panevėžiečius į susitikimą su žolininku-vaistininku, „Žolinčių akademijos“ viceprezidentu Mariam Lasinsku. Bibliotekoje viešėjo ir su senjorais bendravo Teta gydymo meistras Vitalius Prascienius, pristatęs šį gydymo metodą ir Vianos Staibl knygas apie Teta gydymą.

Istorija ir religijotyra besidomintys senjorai buvo pakviesti į Vilniaus Universiteto docentės, humanitarinių mokslų daktarės, filosofės Nerijos Putinaitės knygos „Nugenėta pušis“ pristatymą, susitikimą su autore ir VU docentu, diplomatu, filosofu Vytautu Ališausku bei VĮ "Naujasis Židinys-Aidai" direktorium Laurynu Peluričiu.

Klubo nariai maloniai praleido laiką ir dviejose poezijos ir muzikos popietėse, kuriose buvo pristatytos vietinių autorių poezijos knygos, o senjorai galėjo ne tik pasiklausyti eilių, bet ir patys užtraukti dainą. Labai gausiai klubo nariai rinkosi ir į susitikimą su geografu ir keliautoju Rytu Šalna bei jo knygos „Kelionių razinos“ pristatymą.

Be to, klubo „Pabūkime kartu“ nariai dalyvavo „Skaitymo iššūkio“ varžytuvėse, akcijoje „Spalvotas pavasaris 2017“ (padovanok vilties kepurėlę onkologinėmis ligomis sergantiems vaikams). Senjorai mezgė kepurėles, prie savo dovanos prisegdami draugišką pavasarinį linkėjimą vaikučiams.

Kaip ir kasmet senjorai buvo kviečiami dalyvauti kompiuterinio raštingumo ir interneto pradžiamokslis kursuose.

Vaikų vasaros užimtumo stovyklos

Jau 16 metų miesto vaikai gali dalį vasaros praleisti miesto bibliotekose. Ataskaitiniais metais vaikų vasaros stovyklos vyko penkiose miesto bibliotekose. Stovyklų veiklose, trukusiose po 3 – 5 savaites, dalyvavo apie 240 įvairaus amžiaus vaikų, kurie apsilankė apie 4600 kartų. (2016 m. – 1690 kartų).

Bendra vaikų vasaros poilsio finansavimo suma – 3150 Eur.

Ypač didelis dėmesys buvo skiriamas vaikų saviraiškai ir įvairiapusiam ugdymui. Vyko daug įdomių edukacinių užsiėmimų ir susitikimų (muilo gamyba, „Gerosios ir blogosios šiukšlės“, „Vasaros puošmenos. Bonsai“, edukacinė programa Panevėžio kraštotyros muziejuje „Lietuvos tremtiniai – pasmerktieji negrįžti“, Pasvalio krašto muziejuje „Slaptoji lietuviška mokykla“, edukacija „Kino teatro „Garsas“ istorija“, edukacinė ekskursija J. Miltinio dramos teatre ir kt.), kūrybinių užsiėmimų (lipdymas iš molio ir plastilino, gėlių iš krepinio popieriaus gaminimas, piešimas ir kt.), įvairių pramoginių renginių (talentų ir madų šou, knygų personažų karnavalas ir kt.), pramogavo „Orangutano“ nuotykių parke, žiūrėjo mobilaus planetariumo sferinį filmą „Astronautas“. Vyko daug įdomių pažintinių ekskursijų (į Lietuvos kariuomenės krašto apsaugos savanorių pajėgų Vyčio apygardos 5-osios rinktinės štabą, policijos komisariatą, alpakų ūkį, esantį Medikonių km., į Pasvalio krašto muziejų bei Smegduobių ir Dinosaurų-dragonų parką, esantį Raubonių km., Pasvalio raj.). Stovyklautojai darė daug kūrybinių darbų, kalbėjo apie sveiką gyvenseną, susipažino su gimtuoju kraštu, kultūra, literatūra, istorija, sportavo, šoko, gamino sveiką maistą, susipažino su įdomiais žmonėmis, dalyvavo protų mūšyje.

Išskirtinio vaikų susidomėjimo sulaukė stovyklos svečiai iš Vikingų kaimo. Vikingų kaimo šeiminkai atvyko apsirengę vikingų laikų aprėdais ir atsivežė skrynią su Karaliaus Mindaugo

laikų Lietuvos kario atributika. Kiekvienas stovyklautojas galėjo pajauti tikro kalavijo svorį, išbandyti skydų sienos jėgą, pasimatuoti kario šarvus, šalną, skydą, kariškai papramogauti. Kol vieni stovyklautojai dalyvavo karo pratybose, kiti dalyvavo unikalioje edukacinėje programoje apie senovinius stalo ir lauko žaidimus.

Visi 5-ose miesto bibliotekose organizuoti vasaros stovyklose vykę užsiėmimai buvo nemokami. Tai suteikė galimybę Panevėžio vaikams (ypatingai iš rizikos grupių, daugiavaikių, socialiai remtinų šeimų), nevaržomai dalyvauti projekto veiklose, įsitraukti į turiningus, prasmingus, edukacinius užsiėmimus.

Savanorystė

„Židinio“ bibliotekoje vasaros metu savanoriavo moksleivė S. Maižvilaitė, kuri padėjo stovyklos vadovei prižiūrėti tvarką stovyklos viduje ir išvykose, kartu su vaikais darė įvairius darbelius, organizavo sporto varžybas, vaidino Kakę Makę ir pan. Savanorė E. Lukšienė vedė edukacinius užsiėmimus, kuriuose mokė vaikus gaminti popierines gėles, bonusus ir kitokius kūrybinius darbelius.

Šiaurinėje bibliotekoje savanorė A. Lukoševičiūtė padėjo organizuoti poezijos popietę „Poezija – kaip draugas senas“, vaikų vasaros stovykloje talkino savanorė H. Slivkienė. Tai buvo ne tik pagalbininkė dirbant su 25 – 30 stovyklautojų būriu, bet ir puiki įvairių atrakcijų bei kūrybinių užsiėmimų organizatorė, gebanti nuoširdžiai bendrauti tiek su vaikais, tiek su suaugusiais. Vasaros dienos stovyklos metu surengtoje sporto dienoje „Spartakiada“ talkino stovyklautojo Dovydo tėtis G. Vasiliauskas, kuris organizavo sportines rungtis ir teisėjavo.

2017 m. vasarą biblioteka organizavo Aukštaitijos bibliotekinių kultūros ir sporto sąskrydį. Šiaurinės bibliotekos savanoriai N. Gasiūnienė ir G. Vasiliauskas ne tik prisijungė kuriant sportines rungtis, bet ir paskolino reikalingą sportinį inventorių bei padėjo išspręsti sportinių rungčių techninius klausimus, teisėjavo sportinių varžybų metu.

10. SKAITMENINIMAS

Viešoji biblioteka neturi dokumentų, kuriuos būtų tikslinga skaitmeninti. Tačiau rengia virtualias parodas, kurioms leidiniai yra skaitmeninami. 2017 m. buvo parengta **1 dviejų dalių virtuali paroda** „Reformacijai - 500 metų“ ir **konkursų ciklas** „Kalbėk lietuviškai“, skirtas Kalbos kultūros metams.

11. BENDRADARBIAVIMAS IR PARTNERYSTĖ

Panevėžio m. savivaldybės viešoji biblioteka yra aktyvi Lietuvos bibliotekinių draugijos bei Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijos narė. Kasmet dalyvaujame šių organizacijų renginiuose, mokymuose, konkursuose, kitose veiklose.

Bendradarbiavimas su švietimo ir mokslo įstaigomis

Įstaigos pavadinimas	Bendradarbiavimo sritis	Bendrų projektų skaičius	Bendradarbiavimo trukmė
Panevėžio gamtos mokykla	Kultūrinė-educacinė		12 m.
Panevėžio pradinė mokykla	Kultūrinė-educacinė		9 m.

M.Karkos pagrindinė mokykla	Kultūrinė-educacinė		5 m.
Panevėžio kurčiųjų ir neprisigirdinčiųjų pagrindinė mokykla	Kultūrinė-educacinė		14 m.
„Senvagės“ progimnazija	Kultūrinė-educacinė		3 m.
„Saulėtekio“ progimnazija	Kultūrinė-educacinė		3 m.
„Minties“ gimnazija	Educacinė - kultūrinė		12 m.
Panevėžio „Rožyno“ progimnazija	Educacinė veikla		18 m.
Panevėžio „Ažuolo“ progimnazija	Educacinė veikla		18 m.
Panevėžio „Šaltinio“ progimnazija	Kultūrinė-educacinė	1	1 m.
Lopšelis-darželis „Kregždutė“	Kultūrinė-educacinė		9 m.
Lopšelis-darželis „Rūta“	Kultūrinė-educacinė		7 m.
Lopšelis-darželis „Riešutėlis“	Kultūrinė-educacinė		4 m.
Lopšelis-darželis „Žilvinas“	Kultūrinė-educacinė		3 m.
Lopšelis-darželis „Žibutė“	Kultūrinė-educacinė		17 m.
Lopšelis-darželis „Pušynėlis“	Kultūrinė-educacinė		13 m.
Lopšelis-darželis „Sigutė“	Kultūrinė-educacinė		12 m.
Lopšelis-darželis „Kastytis“	Kultūrinė-educacinė		11 m.
Lopšelis-darželis „Rugelis“	Kultūrinė-educacinė		7 m.
Lopšelis-darželis „Riešutėlis“	Kultūrinė-educacinė		5 m.
Lopšelis-darželis „Taika“	Kultūrinė-educacinė		4 m.
Lopšelis-darželis „Aušra“	Kultūrinė-educacinė	1	1 m.
Margaritos Rimkevičaitės paslaugų ir verslo mokykla	Kultūrinė-educacinė		3 m.
Moksleivių namai	Kultūrinė-educacinė		6 m.
Vaikų dienos užimtumo centras	Kultūrinė-educacinė		6 m.
Panevėžio dailės mokykla	Kultūrinė-educacinė		7 m.
Panevėžio „Šviesos“ specialiojo ugdymo centras	Kultūrinė-educacinė		4 m.
Panevėžio jaunuolių dienos centras	Kultūrinė-educacinė		2 m.
Molėtų rajono Kijelių specialiojo ugdymo centras.	Kultūrinė-educacinė		2 m.

Bendradarbiavimas su verslo partneriais

Įstaigos pavadinimas	Bendradarbiavimo sritis	Bendrų projektų skaičius	Bendradarbiavimo trukmė
VŠĮ „Filmų šrichai“	Kultūrinė	1	2 metai

UAB „Interselas“	Parama organizuojant Aukštaitijos bibliotekininkų sąskrydį		Vienkartinis
UAB „Palink“	Parama organizuojant Aukštaitijos bibliotekininkų sąskrydį		Vienkartinis
UAB „Petro mėsinė“	Parama organizuojant Aukštaitijos bibliotekininkų sąskrydį		Vienkartinis
UAB „Švenčių oazė“	Parama organizuojant Aukštaitijos bibliotekininkų sąskrydį		Vienkartinis
UAB „Salduolė“	Parama organizuojant Aukštaitijos bibliotekininkų sąskrydį		Vienkartinis

Bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis

Bendruomenės pavadinimas	Bendradarbiavimo sritis	Bendrų projektų skaičius	Bendradarbiavimo trukmė
Pušaloto gatvės bendruomenė	Renginiai, šventės		3 m.
Vakarinė vietos bendruomenių taryba, Kniadiškių seniūnaitija	Projektinė veikla, kultūrinė-educacinė veikla		3 m.
Panevėžio bendruomenė „Senamiestietis“	Kultūrinė-educacinė		16 m.
Esperanto klubas „Revo“	Kultūrinė-educacinė		8 m.
„Šaltiniečių“ bendruomenė	Kultūrinė-educacinė	4	1 m.

Bendradarbiavimas su kitomis organizacijomis ir įstaigomis

Organizacijos, įstaigos pavadinimas	Bendradarbiavimo sritis	Bendrų projektų skaičius	Bendradarbiavimo trukmė
Panevėžio kraštotyros muziejus	Bendra kultūrinė veikla: muziejus eksponuoja bibliotekose savo kilnojamas parodas, educacinė	0	14 m.
Panevėžio kolekcionierių klubas	Rengia parodas bibliotekoje	0	8 m.
Trečiojo amžiaus universiteto Panevėžio skyrius	Dalyvauja renginiuose		6 m.
Panevėžio moksleivių namai	Educacinė		6 m.
VšĮ „Dailusis ornamentas“	Dalyvauja renginiuose, eksponuoja meno parodas	0	10 m.
VšĮ „Neįgaliųjų	Dalyvauja renginiuose	0	10 m.

integracijos centras“			
Socialinių paslaugų centras	Dalyvauja renginiuose		2 m.
Visuomenės sveikatos biuras	Edukacinė		5 m.
Panevėžio dailės galerija	Kultūrinė- edukacinė	2	1 m.
Lietuvos darbo birža (Panevėžio skyrius)	Jaunimo užimtumas	1	1 m.

12. KULTŪROS ĮSTAIGA IR MIESTAS

2017 m. tinklo bibliotekose buvo užregistruota 12454 vartotojai. Lyginant su 2016 m. – 0,5 proc. vartotojų mažiau. Tuo tarpu gyventojų mieste sumažėjo 3 proc. Per metus vartotojai apsilankė miesto bibliotekose 197,5 tūkst. kartus, t. y. 2 kartus daugiau negu mieste yra gyventojų. Kiekvienas vartotojas vidutiniškai 16 kartų per metus apsilankė mūsų bibliotekose. Renginiuose per metus apsilankė 13756 lankytojai, 33108 lankytojai bibliotekose naudojami internetu (į šį skaičių neįeina lankytojai, kurie naudojami bevielio ryšio paslauga su savo įrenginiais). Šią statistiką galima būtų vertinti, kaip miesto bibliotekų veiklos, siūlomų paslaugų grįžtamojo ryšio matą.

Įvertinus platų miesto bibliotekų veiklų spektrą (informacijos kaupimas, apdorojimas ir sklaida, edukacijos, turiningo laisvalaikio, prevenciniai renginiai, bendruomenės užimtumas, socialinės ir skaitmeninės atskirties mažinimas, profesionalaus ir mėgėjiško meno sklaida ir kt.), dalyvavimą miesto renginiuose leidžia manyti kad bibliotekų vaidmuo miesto gyvenime yra reikšmingas.

Platus miesto bibliotekų partnerystės ir bendradarbiavimo ryšių ratas su įvairiomis miesto įstaigomis, organizacijomis ir bendruomenėmis leidžia vertinti bibliotekų veiklą kaip patikimą ir svarbią miestui.

Viešoji biblioteka kaip ir ankstesniais metais įsijungė į „Susitikime penktadienį“, Vasarvidžio šventės bei Miesto gimtadienio renginius viešosiose miesto erdvėse, savo edukacijas pristatė parodoje „Expo Aukštaitija 2017“ „Cido“ arenoje.

Vietos profesionalūs menininkai dalyvauja bibliotekų renginiuose, parodose.

2017 m. Viešojoje bibliotekoje vyko rašytojų Liudos Jonušienės ir Indrės Jonušytės kūrybos vakaras, J. V. Čiplytės dokumentinės monografijos „Eduardas Turauskas“ pristatymas, Gendriaus Jakubėno autorinių dainų koncertas „Pokalbis su savimi...“, konferencijoje „Iškilios Panevėžio krašto moterys“ dalyvavo aktorė Eleonora Koriznaitė. Buvo eksponuojamos parodos: „Kelias į...“ ir „Kūdikis, motina, TAIKA?“, kurių autoriai – panevėžiečiai fotomenininkai Virginijus Benašas, Andrius Repšys, Danutė Augustinienė ir Eglė Zubienė, bei „Lietuvių šiuolaikinė keramika. Iš Panevėžio tarptautinių keramikos simpoziumų kūrinių kolekcijos“. Tautodailininkės Z. Zakarevičienė tapybos darbų parodą pristatė dailininkė S. Medytė.

Šiaurinėje bibliotekoje Jonas Mališauskas pristatė septintąją poezijos knygą „Saulėlydis tėviškėj“, vyko fotomenininko S. Bagdonavičiaus paroda „Panevėžio krašto partizanai. Iš asmeninio partizano archyvo. 1944–1953“ bei jos pristatymas. Taip pat buvo eksponuota M. Marcinkevičiūtės meninės fotografijos paroda.

Vaikų literatūros skyriuje „Žalioji pelėda“ pastatytas E. Matulaitės spektaklis „Nė mur mur“, vyko susitikimas su autore.

Vaikų bibliotekoje „Šaltinėlis“ buvo eksponuota fotomenininkės Metanojos Žitėnaitės fotografijų paroda „Įkaitas...“, skirta aktorius A. Kėlerio 60-mečiui. Parodos uždaryme dalyvavo aktorius Albinas Kėleris. Taip pat šioje bibliotekoje buvo parengtos fotomenininko Valentino Pečinino darbų paroda „Iš Saukų gyvenimo“ bei Eglės Lipskienės (Juoda katė) tapybos darbų paroda „Pėdsakai“.

Smėlynės bibliotekoje vyko tekstilininkės, Lietuvos dailininkų sąjungos narės, Vieros Olšauskienės veltinių darbų paroda „Šiltos Kalėdos“ bei Marijos Čičirkienės fotografijų paroda „Panevėžio lėlių vežimo teatro vasaros gastrolės“.

13. ĮSTAIGOS RINKODARA

Viešosios bibliotekos rinkodaros strategija remiasi aptarnaujamos bendruomenės, jos poreikių ir norų pažinimu bei analize, ieškant efektyviausių priemonių poreikiams tenkinti, tobulinat informacines paslaugas, didinant jų naudingumą bendruomenei ir visuomenei, aktyviai formuojant visuomenės nuomonę apie įstaigą.

Ataskaitiniais metais dalyvavome Lietuvos nacionalinės M. Mažvydo bibliotekos kartu su Lietuvos muziejų asociacija ir UAB Ekonominės konsultacijos ir tyrimai vykdytame projekte „Lietuvos Respublikos kultūros ministro valdymo srities įstaigų (muziejų ir bibliotekų) rinkodaros vertinimas ir rekomendacijos rinkodaros strategijų vystymui“.

Specialistų, užsiimančių tik rinkodara, deja, neturime, tačiau rinkodara yra labai svarbus darbo baras, kuriuo, šalia kitų veiklų, užsiima vyresn. bibliotekininkė komunikacijai ir projektų valdymui, padalinių vadovai.

Vartotojų poreikių tyrimas

Siekdama sužinoti, kokie lankytojai renkasi bibliotekoje, ar jie patenkinti teikiamomis paslaugomis, kokie jų poreikiai, Panevėžio miesto savivaldybės viešoji biblioteka 2017 m. liepos – rugsėjo mėn. atliko anketinį tyrimą tema „Vartotojų pasitenkinimas bibliotekos teikiamomis paslaugomis“.

Išanalizavus tinklo bibliotekų vartotojų naudojimosi biblioteka ypatumus ir pasitenkinimą teikiamomis paslaugomis paaiškėjo, jog:

- Bibliotekoje daugiausia lankosi moterys, moksleiviai (9-19 m. asmenys), bei žmonės, įgiję aukštąjį išsilavinimą. Mažiausiai tarp bibliotekos vartotojų – 20-39 m. sulaukusių asmenų.
- Aktyviausiai bibliotekos paslaugomis naudojasi senjorai (kelis kartus ar kartą per savaitę). Rečiausiai (kartą per kelis mėnesius, pusmetį) bibliotekoje lankosi mokiniai bei 20-39 m. asmenys. „Lojalūs“ lankytojai (bibliotekoje apsilankantys bent 3 kartus per mėnesį bei dažiau) sudaro daugiau nei pusę (56 proc.) visų lankytojų.
- Gyventojai dažniausiai į biblioteką užsuka vedini šių tikslų: pasiimti knygų į namus, paskaityti spaudos bei pasinaudoti internetu. Taigi, populiariausios tarp skaitytojų yra tradicinės, pamatinės bibliotekos paslaugos. Džiugina faktas, jog net ketvirtadalis respondentų tenkina savo kultūrinius, laisvalaikio poreikius, dalyvaudami bibliotekos organizuojamuose renginiuose.
- Populiariausia elektroninė bibliotekos paslauga yra jos tinklalapis. Dar apie penktadalis lankytojų naudojasi knygų pratešimo ir rezervacijos paslaugomis internetu. Itin

populiariu socialiniu tinklu Facebook naudojami šeštadalis, o tinklaraščiais – tik kas 12 respondentas.

- Apklaustieji bibliotekos dokumentų fondą, darbo laiką, aptarnavimo kokybę, vykstančiais renginiais, informacijos sklaidą, elektroninį katalogą, bibliotekos interjerą bei techniką vertina gerai ir labai gerai. Geriau paslaugas vertina vyresni, kiek prasčiau – jaunesni bibliotekos lankytojai.

Tinklo bibliotekos nuolat atlieka **nedideles lokalias lankytojų apklausas**, norėdamos išsiaiškinti vienos ar kitos paslaugos efektyvumą, gyventojų mokymų grįžtamąjį ryšį, neigiamai atsakytų užklausų priežastis.

Kiekvienas padalinys metų pabaigoje rengia išsamią veiklos ataskaitą: analizuoja statistinius rodiklius, įvardija laimėjimus, nesėkmes, problemas ir būdus joms spręsti.

Bibliotekos įvaizdžio formavimas

Ataskaitiniais metais apie biblioteką pasirodė 406 publikacijos internetinėje erdvėje bei spaudoje, televizijoje transliuotas 1 video reportažas. 313 publikacijų parengė bibliotekos darbuotojai, likusiais 94 – žiniasklaidos atstovai ir renginių/veiklų dalyviai.

Kaip ir kasmet, publikacijos *internetinėje erdvėje* sudaro didžiąją dalį visų straipsnių – 342 arba 84 proc. Daugiausiai jų pasirodė internetiniuose naujienų tinklalapiuose www.aina.lt, www.panskiautas.lt, www.miestounaujienos.lt, www.jp.lt.

Tuo tarpu, *Lietuvos periodinėje spaudoje* 2017 m. publikuoti 65 straipsniai žurnaluose „Tarp Knygų“, „Senvagė“, laikraščiuose „Sekundė“, „XXI amžius“, „Lietuvos rytas“.

Respublikinėje Lietuvos ryto *televizijoje* parengtas 1 reportažas apie prisijungimą prie akcijos „Drugiški gyvūnams“.

Radijo pranešimų apie biblioteką nesulaukta.

Informacija apie bibliotekos veiklą, paslaugas, renginių anonsai ir jau įvykusių fotoreportažai su straipsniais nuolat publikuoti *bibliotekos interneto svetainėje*, 2017 m. joje apsilankyta 22 848 kartus, paskelbti 95 įrašai.

Bibliotekos darbuotojos administruoja 3 *tinklaraščius* – „Sveika biblioteka“, „Kelionė su knyga“ bei „Vaikas ir knyga“. Juose ataskaitiniais metais apsilankyta – 46 270 kartų, paskelbti 165 įrašai.

Informacija apie bibliotekų renginius pateikiama socialinio tinklo *Facebook* paskyroje, kurių turime 10. Tai 8-ių bibliotekos filialų bei 1 specializuota, apimanti visų bibliotekų naujienas. 2017 m. pabaigoje iš viso turėjome 7967 Facebook draugus ir/ar gerbėjus.

Viešoji biblioteka, vaikų literatūros skyrius „Žalioji pelėda“ bei biblioteka „Židinys“ turi socialinės vaizdo įrašų dalinimosi svetainės *Youtube* paskyras. Jose per metus patalpinta 12 vaizdo įrašų.

Renginių viešinimui parengta ir aktyviai bibliotekose bei už jos ribų platinta įvairi spausdinta informacija (skelbimai, kvietimai, knygų skirtukai, diplomai ir padėkos, sveikinimai). Per metus parengta ir išdalinta daugiau nei 5000 tokios reklaminės medžiagos vienetų. Metų pabaigoje pagamintas kilnojamas bibliotekos reklaminis stendas, sukurtas profesionalus trijų minučių trukmės bibliotekos reklaminis filmukas.

Organizuoti įvairaus pobūdžio nekasdieniški renginiai, 9-asis Aukštaitijos bibliotekininkų kultūros ir sporto sąskrydis, edukacijos miesto gimtadienio ir Vasarvidžio šventėse, „Expo Aukštaitija 2017“ parodoje, dalyvavimas „Susitikime penktadienį“ renginių programoje, susitikimai su menininkais, žinomais Lietuvoje žmonėmis, vasaros stovyklų organizavimas, vykę

gyventojų kompiuterinio raštingumo mokymai, formavo patrauklų bibliotekos įvaizdį, sudomino visuomenę.

14. MATERIALINĖ IR TECHNINĖ BAZĖ

Vienas pagrindinių veiklos uždavinių – ne tik sukurti, bet ir nuolat palaikyti bei atnaujinti bibliotekos įvaizdį, kuris priklauso ne tik nuo bibliotekininkų pasiaukojimo, išradingumo, daug žinių ir išmanymo reikalaujančios veiklos, bet ir pokyčių ūkinėje bei materialinėje srityje. Įvaizdžio kūrimas prasideda nuo patalpų, kurios formuoja pirmą įspūdį apie įstaiga. Nuomonę apie biblioteką vartotojas susidaro tik įėjęs pro duris. Šiltos, erdvios ir jaukios bibliotekų patalpos leidžia vartotojui pajusti komfortą, motyvuoja lankytis nuolat.

Ataskaitiniais metais didžiausias bibliotekos pirkinys buvo automobilis **VW Caravelle**, nupirkti 2 kompiuteriai darbuotojams.

2017 metais tinklo bibliotekose buvo 112 kompiuterizuotų darbo vietų. Iš jų: 62 – vartotojams, 50 – darbuotojams. Be to, yra 9 nešiojamieji kompiuteriai, kurie naudojami gyventojų mokymams. Miesto bibliotekose vartotojų aptarnavimui naudojama įranga: 3 kopijavimo aparatai, 12 daugiafunkcinių įrenginių, 3 rašaliniai spalvoti spausdintuvai, 1 lazerinis spausdintuvas, 8 skeneriai, 9 spausdintuvėliai knygų išdavimo čekiams, 20 brūkšninių kodų skaitytuvų, 8 kasos aparatai, 7 projektoriai su ekranu, 4 skaitmeniniai fotoaparatai, 1 vaizdo kamera.

Ataskaitiniais metais viešajai bibliotekai nupirktas daugiafunkcinis A3 formato kopijavimo aparatas ir projektorius, bibliotekoje „Žalioji pelėda“ pakeistas apšvietimas, pridėtos 9 lempos, paremontuotas ir nudažytas Smėlynės bibliotekos fasadas, skilusi siena tambūre, šilumos punkte pakeista sklendė, nupirktas brūkšninių kodų skaitytuvas, kompiuteris, daugiafunkcinis A3 formato kopijavimo aparatas, televizorius, rankų džiovintuvas. Bibliotekoje „Židinys“ perdažyta siena, nupirktas kompiuteris, spausdintuvas, sulankstomas stalas, rankų džiovintuvas, sulankstomos kėdės (34 vnt.), pagaminta fotosienelė. „Šaltinėlio“ bibliotekoje išvaškuotos grindys, sutvarkytas fasadas, Šiaurinei bibliotekai pagaminti vaikiški baldai, nupirktas barkodų skaitytuvas, kompiuteris. Parko bibliotekai nupirktas barkodų skaitytuvas, kompiuteris, nulakuotos grindys.

Nors bibliotekų materialinė būklė nėra bloga, tačiau kai kuriose iš jų yra skubiai spręstinių problemų.

Parko biblioteka (Parko g. 37) – vienintelė nesuremontuota tinklo biblioteka, kuriai buvo pakeisti tik langai ir prieigoje įrengtos pakeliamos žaliuzės. Lėšų (56,5 tūkst. Eur) kapitaliniam remontui prašome nuo 2009 m. Šiai bibliotekai būtinas kapitalinis remontas: reikia pakeisti elektros instaliaciją, duris, įrengti tualetą, išgriauti erdvę ribojančias pertvaras.

„Židinio“ bibliotekoje būtinas lauko sienų apšiltinimas. Termovizoriumi buvo nustatytas šiluminis nesandarumas, žiemą bibliotekoje labai šalta. Patalpoje atsirado sveikatai, pastatui bei knygoms kenksmingas pelėsis, kuris, nieko nekeičiant, tik plėsis. Ne tik darbuotojams šalta (12-14° C), bet ir skaitytojai priversti skaityklose būti su paltais, o ilgiau pasėdėję, skundžiasi, kad šąla rankos.

Vaikų bibliotekoje „Žiburėlis“ būtina įrengti kondicionierių. Visi bibliotekos langai yra pietinėje ir rytinėje pusėje, todėl vasarą labai karšta. Ypač vargsta vasaros stovyklą lankantys vaikai, negelbsti nei langų žaliuzės.

Skaitytojų aptarnavimas visose miesto bibliotekose yra automatizuotas, jam būtina gerai veikianti technika. Senuosius kompiuterius reikia pakeisti naujais, nes jie nuolat genda, o tai komplikuoja vartotojų aptarnavimą.

15. ĮSTAIGOS PROBLEMOS IR NESĖKMĖS

- Ataskaitiniais metais tinklo bibliotekose, lyginant su 2016 m., šiek tiek sumažėjo registruotų vartotojų skaičius (-65), t.y. 0,5 proc., dokumentų išduotis (-5162), t.y. 1,5 proc., ir interneto lankytojų (-3345), t.y. 9 proc., bet nežymiai padaugėjo apsilankymų (+1562). Internautų skaičiaus mažėjimą lemia objektyvios priežastys. Interneto skverbtis sparčiai auga tiek namų ūkiuose, tiek viešojoje erdvėje – kavinėse, aikštėse, tose pačiose bibliotekose. Besinaudojantys bibliotekos internetu savo atsineštais nešiojamaisiais kompiuteriais ar išmaniaisiais įrenginiais, VRSS (automatizuotai) yra neapskaitomi ir oficialiuose rodikliuose neatsispindi, tačiau tai gali būti padidėjusio lankytojų skaičiaus priežastis. Viešųjų interneto prieigų kompiuterinė įranga sensta, genda, kas taip pat turi įtakos interneto vartotojų skaičiaus mažėjimui.

- Vartotojų aptarnavimas bibliotekose yra automatizuotas. Kompiuterinė įranga, skirta vartotojų aptarnavimui, yra tiek fiziškai, tiek morališkai pasenusi, nuolat genda, todėl skaitytojų aptarnavimas tampa labai komplikotas, jau nekalbant apie paslaugų kokybę.

- Iš 26 pateiktų projektų finansuoti tik 8. Kultūros taryba nefinansavo nė vieno iš 16 pateiktų projektų.

- Neskiriamas finansavimas naujiems technologiniams sprendimams diegti.
- Morališkai pasenusi bibliotekos svetainė, būtina ją atnaujinti.
- Nepakankamai finansuotas tęstinis projektas „Literatūros ir meno kaleidoskopas“ pakoregavo suplanuotą veiklą – kai kurių planuotų renginių teko atsisakyti.
- Parko bibliotekai reikalingas kapitalinis patalpų remontas;
- „Židinio“ bibliotekoje būtina apšiltinti sienas, reikia naujų lentynų;
- „Žiburėlio“ bibliotekai reikia kondicionieriaus;
- Savivaldybė nusprendė Viešosios bibliotekos administraciją, Dokumentų komplektavimo ir katalogavimo, Metodikos skyrius bei ūkio dalį iškeldinti iš tvarkingų, suremontuotų patalpų.

16. ĮSTAIGOS PASIEKIMAI IR LAIMĖJIMAI

- Bibliotekos paslaugomis nuolat naudojasi **12454** arba 13,9 proc. miesto gyventojų.
- Per metus vartotojai apsilankė miesto bibliotekose **197,5 tūkst.** kartų, t. y. 2 kartus daugiau negu mieste yra gyventojų.
- Vaikų (vartotojų) iki 14 metų tinklo bibliotekose užregistruota **21** daugiau negu 2016 m.
- Gyventojų mokymai turi teigiamų poslinkių – auga vartotojų, gebančių savarankiškai naudotis elektronine informacija, skaičius. Daugiau skaitytojų naudojasi bibliotekos teikiamomis elektroninėmis paslaugomis.

• Bibliotekos paslaugų paklausa nutolusiems vartotojams toliau augo: aktyviau buvo naudojamas elektroniniu katalogu, vartotojai naudojo knygų gražinimo termino pratęsimo, knygų užsakymo bei dokumentų rezervavimo internetu paslaugomis.

• Dosniai finansuoti vaikų vasaros užimtumo projektai – bendra finansavimo suma 3150 Eur. Bibliotekose atostogavo apie **240** vaikų, kurie apsilankė **4600** kartų.

• Bibliotekų paslaugų bei veiklos reklamai sėkmingai išnaudojami socialiniai tinklai (10 paskyrų) bei kitos interneto galimybės – bibliotekos tinklalapis ir 3 tinklaraščiai.

• Bibliotekose veikia 6 klubai – 3 vaikų ir 3 suaugusiųjų.

• 2017 metais už sėkmingą mikrorajono bendruomenės telkimą, tradicijų ir šeimos vertybių puoselėjimą bibliotekoje, kūrybišką projektinę veiklą ir išradingas skaitymo skatinimo iniciatyvas, kasdien vaikams ir suaugusiems dovanojamą šventę, organizuojant išskirtinius renginius „Židinio“ bibliotekos vedėja Irena Kartanienė tapo Panevėžio regiono bibliotekų darbuotojų metų nominacijos „Ad Astra“ laureate.

• Trys Šiaurinės, „Židinio“ ir „Žaliosios pelėdos“ bibliotekų darbuotojos už turiningų veiklų organizavimą vaikų vasaros atostogų metu apdovanotos LR švietimo ir mokslo ministerijos padėka bei edukacine – pažintine kelione į Estiją, aplankant Tartu mokslo centrą AHHAA, Aksi Ledynmečio muziejų bei Talino Hidrolėktuvų muziejų.

• Toliau įgyvendinamas kvalifikacijos tobulinimo tęstinumas: 33 bibliotekos darbuotojos mokėsi ir įgijo naujų žinių 36 seminaruose ir kituose mokymuose.

• 6 savanoriai talkino miesto bibliotekose.

• Miesto bibliotekos sėkmingai bendradarbiavo su 50 kultūros ir švietimo įstaigų, visuomeninių organizacijų, bendruomenių.

• Netradicines darbo formas – dalyvavimą miesto renginiuose (Miesto gimtadienio šventėje, Vasarvidžio, „Susitikime penktadienį“ renginiuose, Expo Aukštaitija 2017) sėkmingai išnaudojome bibliotekų bei jų paslaugų reklamai.

• Miesto žmonėms per metus suorganizuota **1114** renginių (383 iš jų – vaikams), iš kurių 226 – literatūros bei meno parodos.

• Sukurtas Viešosios bibliotekos reklaminis filmukas

<https://www.youtube.com/watch?v=cgvueoUkQ20&feature=youtu.be>

• Įsigijome 8 vietų mikroautobusą VW Caravelle.

Panevėžio miesto savivaldybės
viešosios bibliotekos direktorė

Loreta Breskienė